

Μην

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΒ'.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 13 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1902

ΑΡΙΘ. 37

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. 3
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25
Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται
ἀποστελλομένη πρὸς τὸν ταμίαν.

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Μητροπολ. Βοδενῶν ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοδύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιεραρχιεπὶ τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ ἐπέτειος ὀνομαστικῆς ἑορτῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου — Ἐντυπώσεις ξένου περὶ τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς — Τὰ περὶ τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς ἐπίσημα γράμματα — Νέα ἐπίσημά τε καὶ ἄλλα διδόμενα πρὸς κρίσιν περὶ τῆς πίστεως τῶν Παλαιοκαθολικῶν — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Πατριαρχικὴ Μ. τοῦ Γ. Σχολή — Βιβλιολογία. — Κοινοποιήσεις — Παράρτημα: Εὐαγγελικὰ Διδάγματα.

Η ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΟΥ ΟΝΟΜΑΤΟΣ

ΤΗΣ Α. Θ. Π. ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ
ΙΩΑΚΕΙΜ τοῦ Γ'.

Ἡ ἀκραιφνὴς στοργὴ καὶ ὁ βαθὺς καὶ ἀπειρος σεβασμὸς, δι' ὃν περιβάλλεται ἀμειώτως ὁ σεπτὸς καὶ πεπνυμένος τῆς ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας πρωθιεράρχης, ἐξεδηλώθησαν τῇ παρελθούσῃ δευτέρᾳ τρανότατα καὶ ἐκφαντορικώτατα καὶ αὐτὴς ὑπὸ παντὸς τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος, ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ σεπτοῦ Αὐτοῦ ὀνόματος, καθ' ἣν ἐπὶ τῷ εὐσήμεῳ καὶ εὐφροσύνῳ τούτῳ γεγονότι ἡ γερασμία ἱεραρχία τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου, ἡ φάλαγξ τῶν λογάδων καὶ βαθμύχων τοῦ Γένους, αἱ ἐπιτροπαὶ τῶν ναῶν καὶ αἱ τὰ τῆς καθ' ἡμᾶς παιδεύσεως διέπονσαι ἀρχαὶ ἔσπευσαν ὁμοθυμαδὸν ὅπως τὸ μὲν ὑποβάλωσι τῷ ἑορτάζοντι παναγιωτάτῳ οἰκουμενικῷ πατριάρχει κκ. Ἰωακείμ τῷ Γ' τὰ διάπυρα αὐ-

τῶν σέβη καὶ εὐλαβῇ συγχαρητήρια, τὸ δὲ εὐζωνται τῷ Παναγὰθῳ Πατρὶ ἵνα χαρίζηται αὐτῷ ὑγίαν ἀστεμφῇ καὶ στηρίξῃ ἀκλόνητον ἐπὶ τοῦ θρόνου τῶν Χρυσοστόμων καὶ Φωτίων, κλείζοντα αὐτὸν ἐπ' ἀγαθῇ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους ἡμῶν. Τοσοῦτῳ δὲ μᾶλλον μετ' ἐνθέρμου στοργῆς καὶ ἀγαλλομένη τῇ ψυχῇ καὶ τῇ καρδίᾳ ἅπαν τὸ ὀρθόδοξον πλήρωμα ἐδράξατο τῆς εὐκαιρίας τῆς ἑορτῆς τοῦ σεπτοῦ αὐτοῦ ἐθνάρχου ἵνα τεκμηριώσῃ τὴν πρὸς τὴν Α. Θ. Π. στοργὴν καὶ ἀφοσίωσιν, καθόσον ἐκ τοῦ μικροῦ χρονικοῦ διαστήματος τῆς δευτέρας αὐτοῦ πατριαρχείας ἐπόρισεν ἑαυτῷ ἀσφαλεῖς καὶ χρηστάς τὰς ἐλπίδας ὅτι ὁ σοφὸς αὐτοῦ ἡγήτωρ, βεβουλευμένως στοιχὼν τῷ ἐθνῳφελεῖ αὐτοῦ προγράμματι, συνετῶς καὶ ἐμφρόνως οἰακοστροφῶν καὶ διακυβερνῶν τὸ σκάφος τῆς Ἐκκλησίας, ἀγαστὴν καὶ φιλογενῆ ἐν πᾶσιν ἐπιδεικνύμενος μέριμναν, τὴν ἀνόρθωσιν ἀναλαβὼν τῶν καθ' ἡμᾶς πλημμελῶς κειμένων καὶ εὐθαρσῶς, τῇ συμπράξει καὶ κοινοπραγίᾳ τῶν περὶ αὐτὸν σεβασμιῶν ἱεραρχῶν καὶ φιλογενῶν συμβούλων, τῆς ἐπὶ τὰ βελτίω διαρρυθμίσεως τῶν κοινῶν πραγμάτων ἀντιλαμβάνομενος, πληρέστατα, σὺν Θεῷ ἀρήγοντι, ἐδικαίωσε τοὺς ἱεροὺς αὐτοῦ πόθους καὶ φιλογενεῖς προσδοκίας, φρουρῶν ἀγρύπνως τὰ τιμαλφῇ καὶ ζωτικὰ συμφέροντα αὐτοῦ καὶ διδοὺς πνοὴν εἰς πᾶσαν αὐτοῦ προαγωγὴν πνευματικὴν καὶ θρησκευτικὴν ἐποικοδόμησιν, ἧς πρὸ παντὸς δεῖται. Ἡ ἁ' Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλή-

θεια», τῷ θερμουργῷ καὶ μεγαλόφρονι αὐτῆς ἱδρυτῇ μεθ' ἅπαντος τοῦ εὐσεβοῦς ὀρθοδόξου πληρώματος ταπεινὰ ὑποβάλλουσι συγχαρητήρια ἐπὶ τοῖς ὀνομασθηρίοις, ἐξαιτεῖται τὰς εὐχὰς τῆς Α. Θ. Παναγιότητος εἰς ἐνίσχυσιν τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος εἰς ὃν ἐκλήθη.

*

Ἐπὶ τῇ ἀγομένῃ ἑορτῇ αὐτῆς ἡ Α. Θ. Π. ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ κατὰ τε τὸν ἐσπερινὸν καὶ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐν μέσῳ πολλῆς συρροῆς εὐσεβοῦς ἐκκλησιασματος, συγχοροστατησάντων καὶ τῶν σεβασμιωτάτων συνοδικῶν καὶ τῶν παρεπιδημούντων μητροπολιτῶν. Κατὰ τὴν λειτουργίαν ἐν τῷ ναῷ παρέστησαν καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἁγίων Τόπων, τὰ ἐντιμα μέλη τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, καὶ πλεῖστοι λογάδες τοῦ Γένους. Τὴν θείαν λειτουργίαν ἐτέλεσεν ὁ πανοσιολ. Μ. πρωτοσύγκελλος κ. Καλλίνικος καὶ μετὰ τὸ πέρασ ταύτης ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης διένειμε τῷ ἐκκλησιασμάτι τὸ ἀντίδωρον.

Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς θείας λειτουργίας, τῶν σεβασμ. ἀρχιερέων καὶ τῶν ἐριτίμων συμβούλων καὶ λογάδων ἀνελθόντων εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν πατριαρχῶν, προσήλθε καὶ ἡ Α. Θ. Π. ἥν ἐκ μέρους τῆς ἱερᾶς Συνόδου προσεφώνησεν, ὁ πρῶτος τῇ τάξει τῶν σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολίτης Ἐφέσου κ. Ἰωακείμ, πρὸς ὃν ὁ παναγ. οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἀνταπάντησε καταλλήλως, ὡς καὶ πρὸς τὴν προσφώνησιν τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Νεοκαισαρείας ἐκ μέρους τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου, παραστάντος ἐν σώματι, καὶ πρὸς τὴν τοῦ Μ. πρωτοσυγκέλλου ἐκ μέρους πάντων τῶν παρισταμένων πατριαρχικῶν ὑπαλλήλων, κληρικῶν καὶ λαϊκῶν.

Τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἐπεσκέψαντο ἡ Α. Μ. ὁ ἐν Νεοχωρίῳ τοῦ Βοσπόρου ἐφησυχάζων πατριάρχης πρῶν Ἀντιοχείας κ. Σπυρίδων, ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Δέρκων κ. Καλλίνικος, οἱ ἐπίτροποι τῶν ἁγίων Τόπων, ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ πατριάρχου Ἀλεξανδρείας προσφωνήσας καταλλήλως καὶ ἐγχειρήσας ἅμα δῶρον ἐκ μέρους τοῦ πατριάρχου κ. Φωτίου βακτηρίαν ἐξ ἐβένου πολύτιμον, ἐφ' ἧς ἐγκεχαράγμενα εἰσὶ ρητὰ τῆς ἁγίας Γραφῆς καὶ ἀφιέρωσιν «Φώτιος Ἀλεξανδρείας Ἰωακείμ Κωνσταντινουπόλεως», οἱ Ἐξ.

πρεσβευταὶ, τῆς Ἑλλάδος πρίγκηψ Ν. Α. Μανροκορδάτος, τῆς Σερβίας στρατηγὸς Σάββας Γρούιτς καὶ τῆς Ρουμανίας Α. Λαχωβάρης, ὁ διπλωματικὸς πράκτωρ τῆς Βουλγαρίας κ. Γκαϊσῶφ, πάντες οἱ ὑπάλληλοι τῶν πρεσβειῶν τῶν ὀρθοδόξων κρατῶν, τοῦ ἔξοχ. πρεσβευτοῦ τῆς Ρωσίας κ. Ἰ. Ζηνοβιέφ τηλεγραφικῶς ὑποβαλόντος τὰ συγχαρητήρια αὐτοῦ, ὁ ἀρχιμ. τῆς ρωσικῆς πρεσβείας, ὁ πρωθιερεὺς τῆς σερβικῆς πρεσβείας, ὁ ἐπίτροπος τοῦ πατριάρχου τῶν Συροχαλδαίων, ἀντιπρόσωποι τῶν ἐνταῦθα μακαρ. πατριαρχῶν τῶν ἀνατολικῶν ἀρμενίων καὶ τῶν καθολικῶν, οἱ ἡγούμενοι τῶν ἐν Γαλατῇ ρωσικῶν Μετοχιῶν, οἱ καθηγητικοὶ σύλλογοι πασῶν τῶν ἀνωτέρων παρ' ἡμῖν σχολῶν, ἡγουμένων τῶν διευθυντῶν αὐτῶν, οἱ προϊστάμενοι τῶν ἐνοριῶν τῆς ἀρχιεπισκοπῆς, οἱ ἐν ἐνεργείᾳ καὶ διαθεσιμότητι παρεπιδημούντες μητροπολῖται, αἱ ἐπιτροπαὶ τῶν ναῶν, αἱ ἐφορεῖαι τῶν σχολῶν, τὰ προεδρεῖα τῶν διαφόρων σωματείων. Ἐτι ὁ βοηθὸς τοῦ τμηματάρχου τῶν θρησκευμάτων ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῆς δικαιοσύνης ἐνδοξότατος Βαχά βένης ἐκ μέρους τοῦ ὑπουργοῦ ὑψηλοτάτου Ἀβδουρραχμὰν πασᾶ, ὁ Φατὴν βένης Οἰκιάδης ἐκ μέρους τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ἐσωτερικῶν, καὶ ἄλλοι ἀντιπρόσωποι ἀνωτέρων ἀνακτορικῶν καὶ κυβερνητικῶν μεγιστάνων ὀθωμανῶν καὶ ἔγκριτοι λογάδες καὶ βαθμοῦχοι, ἐν οἷς ἡ Α. Ε. ὁ ἀρχιμεταφράστης τῶν ἀνακτόρων Ἀλέξανδρος Καραθεοδωρῆ πασᾶς, οἱ ἐρίτιμοι ὁμογενεῖς τραπεζίται, πᾶμπολλοὶ ἐπιστήμονες καὶ λόγιοι.

Τηλεγραφικῶς δὲ συνεχάρησαν τῇ Α. Θ. Π. οἱ ἐν τοῖς νήσοις ἐφησυχάζοντες παναγιώτατοι πατριάρχαι πρῶν Κωνσταντινουπόλεως κκ. Νεόφυτος, Ἀνθίμος, καὶ Κωνσταντῖνος, οἱ μακαριώτατοι πατριάρχαι Ἀλεξανδρείας Φώτιος, Ἱεροσολύμων Δαμιανὸς, καὶ πρῶν Ἱεροσολύμων Νικόδημος, οἱ πανιερ. μητροπολῖται καὶ ἐπίσκοποι, οἱ ἡγούμενοι καὶ ἐπίτροποι τῶν ἐν Ἀγίῳ Ὁρει ἱερῶν βασιλικῶν καὶ πατριαρχικῶν μονῶν, αἱ δημογεροντίαι, ἐφορεῖαι ἀγαθοεργῶν καὶ ἐκπαιδευτικῶν καθιδρυμάτων, ἡ εὐγενὴς κόμπησσα Ριανκοῦρ, καὶ πληθὺς ὁμογενῶν ἐγκρίτων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν ἐκ τῆς Ἑσπερίας καὶ τῶν ἐν τῷ κράτει ἐπαρχιῶν, ὧν ἀδυνατούμεν ἕνεκα τοῦ βραχέος χώρου νὰ δημοσιεύσωμεν τὰ ὀνόματα.

ΠΡΟΣΗΜΑΤΑ ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΑ

Ἐκ τῶν πρὸς τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμένικόν πατριάρχην ἐπισταλέντων τηλεγραφικῶς συγχαρητηρίων ἐκδίδομεν ταῦτα :

*

Ἀντιγόνη (διὰ Χάλκης), 9 Σεπτεμβρίου ὥρ. 7,40 π.μ.

Συγχαίροντες γερασμὶς Αὐτῆς Παναγιότητι ἐπὶ ὀνομαστικῇ ἑορτῇ εὐχόμεθα Αὐτῇ πᾶν ἀγαθὸν καὶ σωτήριον.

Πατριάρχης Νεόφυτος

*

Ἀντιγόνη (διὰ Χάλκης) 9 Σεπτεμβρίου, ὥρ. 8 π.μ.

Συγχαίρομεν ἐγκερδῶς Ὑμετέρῃ Παναγιότητι ἐπὶ ὀνομαστικῇ ἑορτῇ, εὐχόμενοι ἑορτάζειν ἐπὶ μήκιστον ἐπ' ἀγαθῷ Ἐκκλησίας καὶ Γένους.

Πατριάρχης Ἀνθίμος

*

Χάλκη, 9 Σεπτεμβρίου, ὥρ. 7,40 π.μ.

Συγχαίροντες ἐπὶ ὀνομαστικῇ ἑορτῇ, εὐχόμεθα θεόθεν Ὑμετέρῃ Παναγιότητι ἔτη πολλά καὶ ὄλβια.

πρώην Κωνσταντινουπόλεως

Κωνσταντῖνος

*

Ἀλεξάνδρεια, 9 Σεπτεμβρίου, ὥρ. 11,50 π.μ.

Συγχαίροντες ἐπὶ ἑορτῇ ἀγιωτάτῃ Ἐκκλησίᾳ καὶ Ὑμετέρῃ Παναγιότητι δεόμεθα Κυρίῳ περιέπειν Αὐτὴν ἐν ὑγιείᾳ καὶ ὄλβῳ ἐπὶ μήκιστον, πλουσίως συμβάλλουσιν εἰς δόξαν Αὐτοῦ.

Πατριάρχης Φώτιος

*

Ἐξ Ἱεροσολύμων, 9 Σεπτεμβρίου, ὥρ. 9 π.μ.

Ὁλοφύχως συγχαίροντες Ὑμετέρῃ προσηλυτιστῇ Παναγιότητι, ἐφ' ἑορτῇ ὀνομαστηρίῳ, ἐπευχόμεθα Αὐτῇ μακροήμερυσιν ἐν ὑγιείᾳ καὶ ὄλβῳ ἐπ' ἀγαθῷ ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας.

Πατριάρχης Δαμιανός

*

Χάλκη, 9 Σεπτεμβρίου, 9 ὥρ. π.μ.

Συγχαίροντες ἐπὶ ὀνομαστικῇ ἑορτῇ Ὑμετέρῃ Παναγιότητος, εὐχόμεθα ἔτη πολλά καὶ εὐτυχῇ.

Πατριάρχης Νικόδημος

*

Ἀθῶς, 8 Σεπτεμβρίου, ὥρ. 4 ἑσπ.

Εὐσεβέστως ὑποβάλλει Ὑμετέρῃ προσκυνητῇ Παναγιότητι θερμὰ ἐγκάρδια συγχαρητήρια ἐπὶ ἐπιτελείῳ ἑορτῇ Σεπτοῦ Αὐτῆς ὀνόματος ἐπὶ μήκιστον καὶ εὐχομένη παρὰ Κυρίου Παντοκράτορος ἀκλινῇ πολύ-

τιμον Αὐτῆς ὑγιείαν, ἐπ' ἀγαθῷ μητρὸς ἡμῶν Ἐκκλησίας

Κοινότης Ἀγίου Ὁρους

*

(ἑλληνιστὶ γεγραμμένον).

Ὁστέντη, 9 Σεπτεμβρίου, ὥρ. 7,30 π.μ.

Ἐπὶ τῇ ἐπιτελείῳ τοῦ ὀνόματος τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος εὐχομαι Αὐτῇ πανευλαβῶς πολλὰ τὰ ἔτη, πρὸς δόξαν Θεοῦ καὶ παρηγορίαν τοῦ Γένους.

Λουῖζα Ριανκούρ

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΞΕΝΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΗΜΕΤΕΡΑΣ ΕΚΚΛΗΣ. ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Ὁ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει παρεπιδημῶν ἑλληνομαθὴς ρώσος καθηγητὴς κ. Σοκολώφ ἐν ἀνταποκρίσει αὐτοῦ δημοσιευθεῖσα ἐν ταῖς «Ἐκκλησιαστ. Εἰδήσεις», τῇ ὁργάνῳ τῆς ἀγιωτάτης ρωσικῆς Συνόδου, ὧδε πως ἐκφράζεται περὶ τῆς ἡμετέρας ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς.

«Ἀσυνήθης ἦν δι' ἐμὲ ἡ ἑλληνικὴ ἐκκλησιαστικὴ μουσικὴ, μονόφωνος, ἰδιόρρυθμος τὸ ὕψος μετ' ἐπικρατούντων ρινοφάνων φθόγγων. Ἀλλ' ὅσον πλείονον ἀκούει τις τὴν μουσικὴν ταύτην, εὐαρεστώτερον ἡγεῖται αὐτήν, τόσον ἰσχυρότερον ἐπενεργεῖ ἐπὶ τοῦ αἰσθήματος καὶ διεγείρει εἰς προσηυχήν. Μετὰ δύο, τρεῖς λειτουργίας ἐγὼ οὐ μόνον εἰθίσθην εἰς τὴν μουσικὴν ταύτην, ἀλλὰ καὶ ἠγάπησα αὐτήν. Καὶ πράγματι μόνον ἡ μονόφωνος μουσικὴ γνήσιόν ἐστι προῖον τῆς ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἀφιμένον κατὰ μέρος ὅτι αὕτη ἐπεκράτει καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ χριστιανικῇ καὶ τῇ βυζαντινῇ ἐποχῇ, αὐτὸς ὁ χαρακτὴρ τῆς μουσικῆς ταύτης ἀνταποκρίνεται ἐξ ὁλοκλήρου πρὸς τὴν μεγαλοπρεπῆ ἀξίαν καὶ τὸ βαθὺ καὶ ἐποικοδομητικὸν περιεχόμενον τῶν ἡμετέρων ἐκκλησιαστικῶν λειτουργικῶν ᾠμάτων. Αἱ ὕμνοι αὗται συνετάχθησαν ὑπὸ ἐξόχων χριστιανῶν ποιητῶν καὶ δὴ ἀκριβῶς ἐπὶ τῇ βάσει μονοφώνου μέλους· ὁ Κύριος ἡξίωσε με ν' ἀκούσω τοιαύτην μελωδίαν ἐκτελουμένην ἐν ἐκτάκτῳ εὐρυθμίᾳ. Χορεία ἑλλήνων ἱεραρχῶν, ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ πατριάρχου κκ. Ἰωακείμ τοῦ Γ', ἐσχημάτισε δύο χορούς καὶ μετ' ἐκτάκτου τέχνης ἔψαλε τροπάρια τινὰ δι' ὧν προκατάρχεται ἡ σχολικὴ τελετὴ τῶν ἐξετάσεων. Τοῦτο ἐγένετο τῇ 9 ἰουνίου ἐν τῇ Μ. τοῦ Γ. Σχολῇ. Ἡ ἐντύπωσις ἡ ἐκ τῆς καλλιτεχνικῆς ταύτης μελωδίας θὰ παραμείνῃ ἐσθλὴ ἐν τῇ ψυχῇ μου».

ΤΑ ΠΕΡΙ ΤΗΣ Μ. ΤΟΥ Γ. ΣΧΟΛΗΣ ΕΠΙΣΗΜΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Τὴν ἱστορίαν τὴν ἐντελὴ σχολῆς τινος ἀπαρ-
τίζει καὶ συνιστᾷ καὶ ἡ γνῶσις τῶν τοῦ βίου τῶν δι-
δασκάλων καὶ τοῦ ἔργου αὐτῶν, τῆς διδασκαλίας
καὶ τοῦ συστήματος, καθ' ὃ ἐδίδασκον καὶ τῶν πρὸς
ταύτην χρησίμων βιβλίων, καὶ ἡ γνῶσις δὲ τῶν
ἰδρυτῶν καὶ συντηρητῶν καὶ τῶν ἐκάστοτε ἐφόρων
ἰδίως ἔσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ὑλικὴν ἐκάστης σχολῆς
εὐδωσιν καὶ προκοπὴν· μάλιστα δὲ πάντων ἡ με-
λέτη πάντων τῶν ἐπισήμων γραμμάτων, ὅσα ἐξέ-
διδεν ἢ τὸ Πατριαρχεῖον Κωνσταντινουπόλεως ἢ αἱ
κοινοτικαὶ κατὰ τόπους ἀρχαὶ πρὸς ἐμπέδωσιν καὶ
σαφῇ καθορισμὸν καὶ πρὸς ἀσφάλειαν τῶν τε πόρων
καὶ τῆς διοικήσεως καὶ τῶν καθηκόντων τοῦ πλη-
ρώματος ἐκάστης σχολῆς ἦτοι τῶν διδασκόντων
καὶ τῶν διδασκομένων.

Τῶν ἐν τοῖς ἐπισήμοις πατριαρχικοῖς καὶ συ-
νοδικοῖς γράμμασιν ὁροθετουμένων, τὰ μὲν ἔχοντα
χαρακτῆρα γενικώτερον ὑποπίπτουσιν ὑπὸ τὴν ἐξε-
τασιν καὶ τὴν ἐμβριθῆ μελέτην τοῦ τὴν ἱστορίαν
ἐρευνῶντος τῶν παρ' ἡμῖν ἐκπαιδευτικῶν θεσμῶν,
τὰ δὲ μερικώτερον τοιοῦτον φέροντα ἀναφέρονται
εἰς τὴν ἱστορίαν μονομερῶς τῆς σχολῆς, δι' ἣν ἐξε-
δόθησαν. Τῆς διακρίσεως ταύτης ἡδὴ προτεθειμένης,
ὁ φιλόστοργος ἀναγνώστης ἐννοεῖ τὴν οἰονεὶ ἐλλιπῆ
μνείαν τοῦ περιεχομένου τῶν ἐπισήμων πατριαρχι-
κῶν καὶ συνοδικῶν γραμμάτων περὶ τῆς Πατριαρ-
χικῆς ἀκαδημίας, ὧν ἀναγραφή σήμερον ἐκδίδεται.

Τῶν ἐπισήμων τούτων γραμμάτων ἰδίᾳ τῶν
τύποις ἐκδομένων, τὰ μὲν εὑρηνται ἐν τῷ Α' τό-
μῳ τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» ἐκδοθέντα ὑπὸ
τοῦ Μ. ρήτορος τῆς τοῦ Χριστοῦ Μ. Ἐκκλησίας κ.
Μηνᾶ Δ. Χαμουδοπούλου, ἐν δὲ ἐν ἐμῷ συγγράμμα-
τι¹, καὶ ἔξ, τὸ γ' εἰς ἐμὲ ἦκον, εἰςὶ μέχρι σήμερον
ἀνέκδοτα, τούτων δὲ, σήμερον γνωρίζομένων διὰ τοῦ
φωτὸς τοῦ τύπου, τὸ τελευταῖον εὑρηται ἐν τοῖς
πατριαρχικοῖς κώδεξιν· ἄρα τὰ πέντε μετεγράφη-
σαν ἐξ ἐτέρου κώδεκος, ὅστις ἐστὶ κατατεταγμένος
ἐν τῷ γραμματοφυλακείῳ τῆς Μ. τοῦ Γ. σχολῆς
ὑπ' ἀριθμὸν 28.

§

1) Τὸ ἀρχαιότερον² ἐν μεμβράναις σιγιλλιω-
δες γράμμα περὶ τῆς σχολῆς ἐξεδόθη τύποις ὑπ' ἐ-

1. Παιδεία καὶ πτωχεία παρ' ἡμῖν κατὰ τοὺς τελευ-
ταίους αἰῶνας. Ἐν Κων]πόλει, 1893, σελῆς 40—45.

2. ἡ ἐννοια τῆς ἀρχαιότητος τῶν ἐγγράφων ἐστὶ σχετικὴ·

μοῦ. Ἀπελύθη ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Διονυσίου Γ'
τοῦ Βαρδάλεως, συνυποκυροῦντος τοῦ Ἱεροσολύ-
μων Νεκταρίου, κατὰ ἰούλιον τοῦ 1663, καὶ ἀνα-
φέρεται εἰς τὴν ὑπὸ Μανωλάκη τοῦ ἐκ Καστορίας
σύστασιν τῆς σχολῆς, περὶ οὗ λέγει ὅτι «πολλῶν
ἀξιωθεὶς παρὰ Θεοῦ ἀγαθῶν, ἔγνωκε δεῖν
εἴτε ἀπὸ Θεοῦ ἐμπνευσθεὶς, εἴτε ἀπὸ τῆς αὐτοῦ φύ-
σεως ὁδηγηθεὶς, εἴτε καὶ ὑπὸ τῆς τῶν συνόντων
αὐτῷ ἀγαθῶν ἀνδρῶν προτροπῆς ποδηγετηθεὶς,
ἀκαδημίαν συστήσαι καὶ σχολὴν κοινὴν πρυτα-
νεῦσαι τοῖς πᾶσιν ἰδίοις αὐτοῦ ἀναλώμασι». — Ὅρι-
ζει μαθήματα τὰ ἐγκυκλοπαιδικὰ καὶ τὰ τέλεια,
καθίστησι δὲ, χάριν τῶν κοινῶν γραμμάτων, ὡς
παράρτημα τῆς πατριαρχικῆς ταύτης ἀκαδημίας,
σχολὴν ἰδιαιτέραν, ἧς τὸν διδάσκαλον αὐτὸς ὁ Μαν-
ωλάκης ἐμισθοδοτεῖ — καὶ ἐκτίθησι τὰς ἐξῆς δια-
τάξεις, καταστρωθεῖσας ἐν τῷ κώδεκι τῆς scho-
λῆς καὶ νομίμως ἐπικυρωθεῖσας: α') διατηρεῖσθαι
δώδεκα μαθητὰς ἐπιμελεῖς ἐνδυομένους καὶ τρεφο-
μένους ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας· β') τοὺς διδασκάλους
ταύτης τε καὶ τῆς τῶν κοινῶν γραμμάτων εἶναι ἐκ
τῶν δοκίμων ἐπ' εὐσεβεῖα τέκνων τῆς ἀνατολικῆς
Ἐκκλησίας, ὡς καὶ τοὺς μαθητὰς, τοὺς δὲ δώδεκα
ὑποτρόφους «εἶναι εὐρυεῖς καὶ συγγλώττους»·
γ') φροντίζειν καὶ μεριμᾶν τῆς σχολῆς τέσσαρας
ἐφόρους «ἀπὸ τῶν ἐπισήμων φρονήσει, παιδεία,
ἐπιμελεία, πρόσθεσι, εἰ βούλει, καὶ πλούτῳ» κυ-
βερνῶντας τὴν ὑλικὴν αὐτῆς προκοπὴν· δ') ἐορτά-
ζειν τὴν σχολὴν ἐν τῷ ἐν Φαναρίῳ ναῷ τοῦ ἁγιο-
ταφίτικοῦ Μετοχίου κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Εὐαγγελι-
σμοῦ καὶ δεήσεις ἀναπέμπεσθαι κατ' αὐτὴν «ἐπὶ
συντηρήσει τῆς ἱερᾶς ταύτης σχολῆς»· ε') τοὺς
διδασκάλους καὶ τοὺς μαθητὰς ἀπονέμειν τοῖς πα-
τριαρχαῖς Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἱεροσολύμων
τὴν προσήκουσαν εὐλάβειαν καὶ ὑποταγὴν, τοὺς δὲ
πατριάρχας τούτους ἀγαπᾶν τοὺς διδασκάλους καὶ
ἐπισκέπτεσθαι τοὺς μαθητὰς τοῦλάχιστον ἅπαξ τοῦ
ἔτους· καὶ «ἀποδημοῦντός τινος³ τῶν ἐν τῷ φροντι-
στηρίῳ διδασκάλων ἢ μαθητῶν, ἱερωμένων ἢ μο-
ναχῶν, μηδὲν τῆς ἐκείνου περιουσίας λαμβάνειν,
ἀλλ' ἀφιέναι τοῖς τοῦ φροντιστηρίου ἐπιτρόποις, ἐπὶ
αὐξήσει τῶν προσόντων αὐτῷ εἰσοδημάτων»· ς')

πιθανῶς ὑπάρχουσιν ἀρχαιότερα πολλὰ, ὅταν δὲ λέγω ἀρχαιό-
τερον ἔγγραφο, νοῶ τὸ παλαιότερον τῶν μέχρι σήμερον γνω-
στῶν ἡμῖν.

3. τὴν λέξιν ἀποδημοῦντος ἴσως δέον ἐκλαβεῖν ἀντὶ τοῦ
θνήσκοντος, εἴτ' οὖν ἀποδημοῦντος πρὸς Κύριον, ἴσως δὲ ση-
μαίνει καὶ τὸ παραιτεῖσθαι τὴν διδασκαλίαν καὶ ἀναχωρεῖν.

μηδενὶ τῶν ἐφόρων ἐπιτρέπεσθαι μεταβαλεῖν οἶον—
δήποτε τῶν ὁροθετηθέντων, ἄνευ συγκαταθέσεως
τοῦ πατριάρχου καὶ τῆς ἀδελφότητος.—Τὰ κυριώ-
τερα τῶν ἐν τῷ γράμματι τούτῳ διοριζομένων εἰσὶ
α') ἡ ἐξονομαζομένη ἀδελφότης ἡ ἀδελφότης, ἐφ' ᾧ
καὶ ἀναφέρονται ἀδελφοὶ τῆς σχολῆς, καὶ β') ἡ
ἐορτὴ τῆς σχολῆς ἡ τελουμένη τὴν 25 μαρτίου.
Ἡ διάταξις αὕτη ἀποδείκνυσι, καθὼς καὶ ἕτεραι
συνήθειαι, παρ' ἑτέραις σχολαῖς, ὅτι αἱ τοιαῦται
ἐορταὶ ἐπανηγυρίζοντο οὐχὶ κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέ-
ραν⁴, ὁ δὲ καθορισμὸς τῆς 30 ἰανουαρίου, ὡς ἐορ-
τῆς κοινῆς πάντων τῶν καθ' ἡμᾶς σχολείων, ἐστὶν
ἐφεύρημα τῆς 10' ἐκατονταετηρίδος, ἔμπνευσις
κληρικῆς τινὸς ἐπιδεικνυμένου πολυμαθείαν.

2) Τὸ δεύτερον περὶ τῆς σχολῆς πατριαρχικὸν
καὶ συνοδικὸν γράμμα—τὸ γὰρ πρῶτον ὑπογραφῶν
ἐστερημένον ἐστὶ—τύποις ἐκδοθὲν ὑπὸ τοῦ μακα-
ρίτου ἀρχιμανδρίτου Γερμανοῦ Ἀφθονίδου⁵, ἀπελύ-
θη ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Καλλινίκου Β' τοῦ Ἀκαρ-
νάδος, συνυποκυρούντων Δοσιθέου πατριάρχου Ἱε-
ροσολύμων, δεκαεξὶ ἀρχιερέων καὶ ἑνδεκα λαϊκῶν
ἐκκρίτων, κατὰ ἰούλιον τοῦ 1691. Διὰ τοῦ γράμ-
ματος ἀνασυνιστᾶται ἡ ὑπὸ Μανωλάκη συσταθεῖσα
πρὸ εἴκοσιν ὀκτώ ἐτῶν ἀκαδημία, ὕλην χορηγίαν
πάλιν αὐτοῦ τοῦ ἐκ Καστορίας προστάτου τῶν
γραμμάτων· διότι ἐπὶ **μικρὸν**, κατὰ τὸ γράμμα,
ἐπαύσατο λειτουργοῦν «τὸ πρὸ χρόνων ἱκανῶν κατα-
σταθὲν διδασκαλεῖον ἐν τῇ περιφανεί ταύτῃ πολι-
τείᾳ, φροντίδι καὶ δαπάνῃ τοῦ . . . ἄρχοντος κυ-
ρίου Μανουήλ, ἐν ᾧ πολλοὶ, τῆς ἀξιεράστου σοφίας
ἀπολαύσαντες, οὐ μικρὰν τὴν ὠφέλειαν ἐκαρπώσαν-
το.» Διδακτικώτατα δὲ διὰ τοὺς οὐ μετὰ λιπαρὰν
μελέτην καὶ κρίσιν ἀνδρικὴν γράφοντας περὶ δῆθεν
ἐλλείψεως σχολείων ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ
τὴν χρονικὴν ταύτην περίοδον τὰ γραφόμενα δύο
πατριαρχῶν, δεκαεξὶ ἀρχιερέων καὶ ἑνδεκα λογά-
δων τοῦ γένους, ταῦτα· «καθορῶντες ἀμελούμενον

τὸ θεϊότατον ἔργον αὐτὸ, τὴν τῶν γραμμάτων δη-
λαδὴ σπουδὴν καὶ σοφίαν τὴν ἀγχιθεὸν ἐν τῷ καθ'
ἡμᾶς γένει, . . . ἥτις τανῦν ἐν αὐτῷ μικρὰ
πνέουσα φαίνεται καὶ μακρὸν ἀσθενοῦσα καὶ
πρὸς τὸ ἐκλείπειν ἐγγίζουσα.» δῆλον οὖν ἀνα-
φέρεται εἰς ἐκλείψιν ἀνωτέρας ἐπιστημονικῆς scho-
λῆς, οὐχὶ δὲ εἰς ἐκλείψιν ἐν γένει σχολείων κα-
τωτέρων ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ κυρίως παρὰ
τὸ ἐν Φαναρίῳ Πατριαρχεῖον.—Διὰ τοῦ γράμμα-
τος ἐρίζονται μὲν θεσμοὶ τινες ἀφορῶντες εἰς τὴν
ἐν γένει παιδευσιν, ἀναφέρονται δὲ εἰς τὴν ἀκαδη-
μίαν τοῦ Μανωλάκη, τὴν ἐλλείπει πόρων παθοῦ-
σαν, οἱ ἐξῆς· α) ὡς τακτικοὶ πόροι ἡ πρὸς τὸ πα-
τριαρχικὸν ταμεῖον ἐτησίαν χορηγία τοῦ ναοῦ τῆς
Θεοτόκου Γοργοεπηκόου (γρόσια 270) καὶ τοῦ ναοῦ
τοῦ ἁγίου Νικολάου τῶν Ὑψωμαθίων (γρόσια 80),
ὅπως ἐξ αὐτῶν καταβάλλωνται οἱ ἐτήσιοι μισθοὶ
τῶν διδασκάλων 200 τοῦ τῶν ἐπιστημονικῶν μα-
θημάτων καὶ 150 τοῦ τῆς κυκλοπαιδείας· β') τὸ
μὴ προσδέχεσθαι ἱερωμένους ἢ μοναχοὺς τῶν Ἱε-
ροσολύμων, εἴτε ἐτέρων πατριαρχικῶν θρόνων, εἴτε
ἀγιορείτας, εἴτε ἐξ ἐτέρων μονῶν ἄνευ ἀδείας καὶ
συστατικῶν γραμμάτων τῶν προϊσταμένων αὐτῶν·
γ') ἡ διαίρεσις τῶν δύο τμημάτων οὕτως εἰπεῖν
τῆς σχολῆς εἰς δύο τάξεις ἐκάστου καὶ ἡ μέθοδος
τῆς διδασκαλίας· διότι ὁ διδάσκαλος τῶν ἐπιστημο-
νικῶν ὑποχρεοῦτο μετὰ τὴν παράδοσιν 'να ἐρωτᾷ καὶ
'να λύῃ τὰς ἀπὸ τῶν αὐτῶν μαθημάτων ἀπορίας,
ἐξετάζῃ καθ' ἐκάστην ἓνα τῶν μαθητῶν τὸ προδι-
δαχθὲν μάθημα, κατὰ πᾶν δὲ σάββατον, μὴ διδά-
σκων ἐπιστημονικὸν μάθημα, καθῆκον εἶχεν, ἀθροί-
ζων ἐνώπιον αὐτοῦ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, 'να προ-
βάλλῃ αὐτὸς ἢ 'να συνιστᾷ αὐτοῖς ὅπως προβάλλω-
σι πρὸς ἀλλήλους προβλήματα πρὸς λύσιν ἐπὶ τῇ
βάσει τῶν προδιδαχθέντων· ἐπεβάλλετο δὲ καὶ τῷ
διδασκάλῳ τῆς κυκλοπαιδείας ἐν μὲν τῇ πρώτῃ τά-
ξει 'να διδάσκῃ πεζογράφους, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ
ποιητὰς, καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ τὴν γραμματικὴν μετ'
ἐσκεμμένης ἀτκήσεως, ὡς καὶ θεματογραφίαν,
ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ τεχνολογίαν ἀδιάλειπτον καὶ σύν-
ταξιν.—ἡ κατὰ σάββατον ἀργία ἀπηγορεύθη τῷ
διδασκάλῳ τῆς «κυκλοπαιδείας».

3) Τρίτον γράμμα τάττεται ἀδελφῷ πατριάρ-
χου, συνιστῶντος τοῖς ὀρθοδόξοις τὸ ἐκδοθὲν κατὰ-
στιχον προαιρετικῶν ὑπὲρ τῆς σχολῆς συνδρομῶν
πρὸς τὴν ἐκ βάθρων ἀνέγερσιν αὐτῆς, πάντως ἀπο-

4. ἐν πολλὰς συλλογαῖς ἐκκλησιαστικῶν λόγων, ἐκδο-
θείσαις πρὸ τῶν μέσων τῆς 10' ἐκατονταετηρίδος, μάτην ἀνε-
ζήτησα πανηγυρικὸν λόγον εἰς τὴν ἐορτὴν τῶν τριῶν Ἱεραρ-
χῶν ὡς σχολειακὴν· εἰκάζω δ' ὅτι ἐκάστη σχολὴ εἶχεν ἰδίαν
ἐορτήν, καθ' ἣν ἐγέραιρεν ἐπ' ἐκκλησίας τὴν μνήμην τῶν ὑπὲρ
αὐτῆς ἔργῳ καὶ λόγῳ μοχθησάντων· τίς ἄγνοεῖ δ' ἐξ ἡμῶν ὅτι
μέχρι πρὸ ὀλιγίστων ἐτῶν τὸ παρθυναγωγεῖον τῆς ἐλληνικῆς
κοινότητος Ταταούλων εἶχεν ἰδίαν ἐορτὴν οὐχὶ τὴν τῶν Τριῶν
Ἱεραρχῶν, ἀλλὰ τὴν τῆς ἁγίας Εὐφημίας τοῦ Ὄρου; (=11
ἰουλίου.).

5. Ἀθανασίου Κομνηνοῦ Ὑψηλάντου Τὰ μετὰ τὴν ἄλω-
σιν· σελ. 204—208.

6. ἐξεδόθη ὑπ' ἐμοῦ ἐν «Χρονικοῖς Πατριαρχικῆς Ἀκα-
δημίας» ἐν Κωνσταντινουπόλει, 1883, σελ. 149—150.

λυθέν κατά τὰ τριάκοντα πρώτα ἔτη τῆς ΙΗ' ἐκατονταετηρίδος.

4) Τέταρτον ἀριθμεῖται τὸ τοῦ πατριάρχου Παΐσιου Β' τοῦ ἀπὸ Νικομηδείας, ἀπολυθέν κατὰ ἰανουάριον τοῦ 1748, μηδεμιᾶς ἀξίας ἔργον, ἀλλὰ φλῆναφονεῖς ἀνύποιστον βαθμόν· ὑποκυροῦσιν αὐτὸ⁷ δέκα καὶ τέσσαρες ἀρχιερεῖς· ὀρίζει, διὰ μακρᾶς φλυαρίας, πόρους διαρκεῖς τῆς σχολῆς τὰς πρὸς τὸ πατριαρχικὸν ταμεῖον ἐτησίας χορηγίας τῶν ναῶν ἁγίου Νικολάου τοῦ Τζιβαλίου ἐκ γροσίων ἐξακοσίων καὶ Θεοτόκου τοῦ Βελιγραδίου ἐκ γροσίων ἐκατὸν πεντήκοντα καὶ μισθοὺς [Δωροθέου] τοῦ διδασκάλου τῶν φιλοσοφικῶν 500 κατ' ἔτος καὶ [Ἀνανίου Ἀντιπαρίου] τοῦ τῶν γραμματικῶν 250.

5) Πέμπτον ἐστὶν αὐτοῦ τοῦ Παΐσιου γράμμα, ἀπολελυμένον κατὰ μάρτιον τοῦ 1752, συνυπογραφόντων δέκα μητροπολιτῶν· ἀνάξιον λόγου⁸, σκοπὸν ἔχον τὸ ὀρίσαι τὸν ἐτήσιον μισθὸν τοῦ διδασκάλου τῶν γραμματικῶν εἰς 400 γρόσια.

6) Ἑκτὸν τὸ σπουδαῖον ἐν μεμβράνῃ σιγιλλωδὲς γράμμα τοῦ πατριάρχου Σεραφεῖμ Β' τοῦ ἀπὸ Φιλιππουπόλεως⁹, ἀπολελυμένον ἐν ἰανουαρίῳ τοῦ 1759, συνυποκεχυμένον ὑπὸ δέκα μητροπολιτῶν. Τὴν ἀκαδημίαν ἀποκαλεῖ σχολεῖον πατριαρχικόν, καθὰ καὶ ὁ Παΐσιος, καὶ ἐκτίθησι περὶ αὐτῆς ὅρους α') τὸ συντηρεῖσθαι δι' ἐτησίας τακτῆς χορηγίας τοῦ πατριάρχου¹⁰ καὶ τῶν ἀρχιερέων (αὕτη δὲ συνεποσώθη κατὰ τὸν κατάλογον εἰς 5070 γρόσια) ὡς καὶ 750 γροσίων χορηγουμένων ἐκ τοῦ ἑθνικοῦ ταμείου· β') τὸ διδάσκειν ἐν τῇ σχολῇ διδασκάλους ἕνα τῶν φιλοσοφικῶν, ἕνα τῶν μαθηματικῶν, καὶ (χάριν τῶν πρωτοπείρων) δύο τῶν

γραμματικῶν, ἐπὶ μισθοῖς ὀριζομένοις ἐκάστοτε ὑπὸ τῶν ἐφόρων· γ') τοὺς μαθητὰς εἰσάγεσθαι γνώμη καὶ δοκιμασίᾳ τῶν διδασκάλων· δ') τοὺς ἐφόρους ἐποπτεύειν τὰ τῆς σχολῆς, διαχειρίζεσθαι τὰς προσόδους, καὶ λόγον ὑπέχειν ἐνώπιον τῶν ἐκλεγόντων τούτους ἀρχιερέων καὶ λογάδων τοῦ γένους. Καὶ διὰ μὲν τοῦ γράμματος διορίζονται ἔφοροι οἱ μητροπολίται Γεράσιμος Ἡρακλείας, Γεράσιμος Κυζίκου, καὶ Γαβριὴλ Νικομηδείας, καὶ λαϊκοὶ ὁ Μ. διερμηνεὺς Γρηγόριος Γκίκας, ὁ Μ. σκευοφύλαξ Ἀλέξανδρος Σοῦτσος, ὁ ποστέλνικος Νικόλαος Σοῦτσος, ὁ σπαθάρης Μανωλάκης Τζαννέτος καὶ ὁ Σκαρλατάκης Νικολάου—ἤδη δὲ ἐκ τῶν τοῦ Μακραιοῦ γινώσκουμεν καὶ τοὺς διδασκάλους Εὐγένιον Βούλγαριν τῶν Θεολογικῶν, Δωρόθεον Λέσβιον τῶν φιλοσοφικῶν, Νικόλαον Κριτιάν καὶ Ἀνανίαν Ἀντιπαρίου τῶν γραμματικῶν· ἀλλ' ἐστὶ βέβαιον ἀπὸ τῆς γελωτοποιήσεως τοῦ Γλυζουνίου καὶ τῆς τοῦ παντοιοπώλου ποταπῆς ἐμφανείας ὅτι καὶ τῶν μαθηματικῶν ἦν διδάσκαλος ὁ πολὺς Εὐγένιος.

7) Ἑβδόμον γράμμα τάττεται τοῦ αὐτοῦ Σεραφεῖμ, ἀπολυθέν κατὰ φεβρουάριον τοῦ 1760 καὶ ἐπικαλούμενον¹¹ τὰς συνδρομὰς τῶν ὀρθοδόξων Κωνσταντινουπόλεως ὑπὲρ συντηρήσεως τῆς πατριαρχικῆς ἀκαδημίας, ἣν ὀνομάζει «κοινὸν φροντιστήριον εἰς παράδοσιν τῶν θύραθεν ἐπιστημῶν καὶ τῆς καθ' ἡμᾶς ἱερᾶς θεολογίας».—Ἀναγγέλλει τὸ γράμμα τὴν τοῦ φροντιστηρίου συγκρότησιν, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρεως, καὶ τὸν διορισμὸν τῶν ἐφόρων, τῶν μητροπολιτῶν Ἀδριανουπόλεως Διονυσίου καὶ Σερρών Ἰωαννικίου, καὶ τῶν λαϊκῶν Γρηγορίου Γκίκα μεγάλου διερμηνέως τῆς Ὑψηλῆς Πύλης καὶ τοῦ ἱατροῦ Ἀθανασίου Κομνηνοῦ Ὑψηλάντου.—Πιστεύω ὅτι, μετὰ τὸ ἄνω σημεῖωθῆναι, τὸ δεύτερον τοῦτο γράμμα ἀρκεῖ πρὸς σκοτασμὸν τῶν ἐρευνώντων τὴν ἱστορίαν ἐνὸς καὶ μόνοις ἔτους· διότι ὀρισθέντων ἐφόρων ὀκτὼ πρὸ μολὶς ἐνὸς ἐνιαυτοῦ, τὸ κατόπιν ἔτος οἱ ἔφοροι γίνονται τέσσαρες· περὶ διδασκάλων τεσσάρων οὐδεὶς ἐν τῷ γράμματι τοῦτω λόγος. Ἴσως Εὐγένιος καὶ Δωρόθεος ἐδίδασκον ἐν τῷ ἐπιστημονικῷ τμήματι, οἱ δὲ λοιποὶ ἐν τῷ τῶν γραμματικῶν.

8) Ὁγδόον γράμμα ὀροθετήριον τὸ τοῦ πολὺ-τλα πατριάρχου Μελετίου Β' τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης, ἀπολυθέν μὲν τῇ 1 μαρτίου 1769, σωζόμενον δὲ ἐν

7. πρώτην μνείαν ἴδε ἐν Χρονικοῖς πατριαρχ. Ἀκαδ. σελ. 133—134, ἔκδοσιν δὲ κεκολοβωμένην ἐν «Ἐκκλησ. Ἀληθείᾳ», τόμ. Κ', σελ. 343—344.

8. Ἐκκλησ. Ἀλήθ. αὐτόθι σελ. 344—345.

9. ἐξεδόθη ὑπὸ Μητᾶ Δ. Χαμουδοπούλου· «Ἐκκλησ. Ἀληθεία» τόμ. Α', σελ. 236—237.

10. κατὰ τὴν ἀναγραφὴν τὴν ἐπὶ Σεραφεῖμ, ὁ πατριάρχης ἔδιδεν ἐτησίως τῇ σχολῇ 36,000 ἄσπρων, ἧτοι 300 γρόσια, σχεδὸν 900 φράγκα. Οἱ πλείονα μετὰ τὸν πατριάρχην παρεχόμενοι εἰσὶν οἱ μητροπολίται Καισαρείας, Κυζίκου, Τερνόβου, Ἀδριανουπόλεως, Ἀθηνῶν, Κρήτης, Λαρίσσης, Ἀρτης, Σερρών, Μελενίκου, Αἰνίου, Μεσημβρίας, Βιδύνης, Ἀγχιάλου, Προϊλάβου, Χίου, Κορίνθου, Μονεμβασίας, Παλαιῶν Πατρῶν, Λακεδαιμονίας, Χριστιανουπόλεως, Δημητριάδος, καὶ Χαλδείας, ἀνὰ 6000 ἄσπρων· οἱ ὀλιγώτεροι δὲ χορηγοῦντες ἦσαν ὁ Σκύρου, ὁ Ραδοβισδίου, ὁ Ἐλούς, ὁ Μεθώνης, ὁ Μήλου, καὶ ὁ Ζαρνάτας ἀνὰ 600. Ὁ ἀναγνώστης δύναται νὰ ἀναγάγῃ ταῦτα εἰς φράγκα μανθάνων ἀπὸ τοῦ Κομνηνοῦ ὅτι τὸ φιορίνιον ἦν ἰσοδύναμον τότε πρὸς 33 παράδες.

11. ἐξεδόθη τὸ πρῶτον ἐν Τοῖς μετὰ τὴν ἄλωσιν· σελίς 385—386, καὶ τὸ δεύτερον ὑπὸ Μ. Δ. Χαμουδοπούλου ἐν τῇ «Ἐκκλησιαστικῇ Ἀληθείᾳ» τόμ. Α', σελ. 318—319, ἄνευ μνείας τῆς πρώτης ἐκδόσεως.

κώδηκι τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς. Τὸ γράμμα τακτοποιεῖ καὶ διασώζει τὰ τῆς σχολῆς, οὐκ ἐπιμελείας τυγχάνοντα· καθορίζει πόρους· ἰδρύει βιβλιοθήκην χορηγῆσαντος τὰ βιβλία τοῦ Μ. λογοθέτου Νικολάου Σούτσου· καὶ ἐξασφαλίζει κεφάλαιον 5000 γροσίων, περίπου δεκαπεντακισχιλίων φράγκων, ἔπως ἐκ τῶν τόκων ἡ σχολὴ συντηρῆται, ἐκτὸς τῶν ἀπὸ τῶν ἡγεμονιῶν Βλαχίας καὶ Μολδαβίας στελλομένων ἐτησίως χιλίων καὶ πεντακοσίων, καὶ 150 τῶν ἀπὸ τοῦ ναοῦ τοῦ Μεγάλου Ρεύματος, οἷς προστίθενται καὶ δις χιλία γροσία ἐτησίᾳ χορηγία τῶν ὑπὸ τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον ἀρχιερέων καὶ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει συντεχνιῶν. Καὶ τί μὲν ὀρίζει τὸ γράμμα κεῖται ὑπ' ὄψιν τοῦ ἀναγνώστου, ἥδη δὲ δ' αὐτοῦ διορίζονται διδάσκαλοι Χρύσανθος ὁ Αἰτωλὸς καὶ Ἡλίας ὁ Κύπριος, ὡς ἔγραψα καὶ ἄλλοτε¹². εἴ τι δὲ σημειώσεως ἐστὶν ἄξιον ἐν αὐτῷ βλέπει ὁ ἀναγνώστης μετὰ τὸ ἔγγραφον 10.

9) Ἐννατον γράμμα ἐστὶ τὸ συγχρόνως ἢ μικρῷ πρὸ τοῦ 8 γράμματος ἐκδοθὲν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ πατριάρχου Μελετίου, χρήσιμον ἡμῖν καθότι γνωστὸν ποιεῖται τὸ τῆς πατριαρχικῆς ἀκαδημίας οἰκοδόμημα. Περί τε τῆς οἰκοδομῆς ὡς καὶ τινων οἰκιῶν ἀνηκουσῶν τῇ σχολῇ καὶ τῶν ἐπισκευῶν τε καὶ σκευῶν αὐτῆς καὶ ὧν ἀρῶμεθα συμπερασμάτων λόγος ὁ προσήκων γενήσεται μετὰ τὸ ἔγγραφον 10. Ἀλλ' ἐκ τοῦ γράμματος τούτου πορίζομεθα τὴν εἰδήσιν, ἄλλοθεν ἄγνωστον ἕως τῆς σήμερον, ὅτι τῷ 1769 συνεπληρώθη ἡ οἰκοδομὴ τοῦ πατριαρχικοῦ οἴκου ἐκ νέου.

10) Δέκατον ταχὴν γράμμα μερικὴν μὲν ἔχον τὴν προέλευσιν, γενικώτερον δὲ περιβληθὲν χαρακτῆρα διὰ τῆς ἐπικυρώσεως τοῦ πατριάρχου καὶ τῶν ἀρχιερέων τῆς συνόδου· τοῦτο δ' ἐστὶ δωρητήριον τῶν ἀρχόντων καὶ προκρίτων τοῦ Μ. Ρεύματος προσηλούντων τῇ σχολῇ ὡς κτῆμα οἰκίαν τινὰ ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ πρὸς κατοικίαν διδασκάλων καὶ μαθητῶν κατὰ τὸ ἔαρ καὶ τὸ θέρος, ἐπὶ τῷ ὄρω ὅπως οἱ ἔφοροι τῆς πατριαρχικῆς ἀκαδημίας διατηρῶσι κατὰ τὴν φθινοπωρινὴν καὶ τὴν χειμερινὴν ὥραν ἓνα διδάσκαλον διὰ τοὺς παῖδας τῶν ἐν Μεγάλῳ Ρεύματι κατοικούντων ὀρθοδόξων ἐλλήνων. Τὸ γράμμα ὑπογράφη τῇ 1 μαρτίου 1769.

(ἔπεται συνέχεια)

Μ. Ι. Γ.

Μελέτιος ἐλέφ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως νέας Ρώμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης.

† Μακροτέρων μὲν ἄλλοις ἂν ἐδέησε λόγων τὴν περὶ τὰ μουσεῖα γιγνομένην ἤδη σπουδὴν πειρωμένοις ἐξαίρειν, ὡς μηδενὸς τῶν λαμπρῶν καὶ σπουδαίων ἐλλειπομένην, ἀλλ' ἐντολῇ τε θείᾳ στοιχοῦσαν, καὶ πρὸς κοινὴν ἀφορῶσαν λυσιτέλειαν καὶ Θεῷ τὰ μάλιστα κεχαρισμένην τυγχάνουσαν· ἡμῖν δ' ἄπερ κοινῇ πρὸς συγκρότησιν ἤδη καὶ διάρκειαν αὐτῶν, ἐπιπνοία θεία, συνετελέσθη, ταῦτα πρῶτον ὡς ἔχουσιν ὑπομνήμασιν ἐκκλησιαστικοῖς ἐναποταμιεύσασθαι ἔδοξεν, ὅπως αὐτοῖς τε ἀσφάλειαν ἐπιχορηγήσωμεν διὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἰσχύος καὶ χάριτος, καὶ ἄλλους ἅμα τῶν τε νῦν καὶ τῶν ἔπειτα εὐσεβῶν εἰς ζῆλον τῶν ὁμοίων προκαλεσώμεθα, οὐ λόγοις κενοῖς, ἀλλὰ πράγμασι καὶ ὑποδείγμασι προσθέσθαι τοῖς ἤδη εὐρημένοις· ἡ δυνατόν παρακελευόμενοι καὶ τοῦ μισθοῦ συμμεριστὰς κἀκείνους ποιούμενοι· τοῦ γὰρ καλοῦ οὐ μόνον ὁ προκατάρξας, ἀλλὰ δὴ καὶ ὁ παραλαβὼν καὶ τηρήσας, ναὶ δὴ καὶ παρ' ἑαυτοῦ συνετελέσας, οὐδὲν ἦττον ἀποδοχῆς καὶ μακαρισμοῦ ἐπάξιος κέκριται. Καὶ μὴν οὐδὲ σιγῇ πάμπαν τὰ τῆς παιδείας παραδραμοῦμεν καλὰ, ὡς ἂν μηδὲ τῷ λόγῳ πρὸς ἡμῶν ἀγέραςτος ἀπολειφθεῖσα φαίνοιτο, καίτοι μὴδ' ἐπιδεῖς ἐγκωμίων οὔσα, ἅτε δὴ πρωτίστη τῶν παρ' ἡμῖν ὁμολογημένων καλῶν· μηδεὶς δὲ περιαιτολογία ἡμῖν ἐπικαλείτω τοιαῦτα προανακρουόμενοις, οὐ γὰρ ἂν ἡμῖν αὐτοῖς τὴν πράξιν ἐπεγραψάμεθα, πλὴν ὅσον ἐκφροντίσαι καὶ προβαλέσθαι· τὰ δ' ἐκ τούτου ἴσμεν ἐλλάμψει κατορθωθέντα θεία τοῦ φωτίζοντος θαυμαστῶς ἀπὸ ὀρέων αἰώνων. Ἐπεὶ γὰρ τὰ τῆς κοινῆς ταύτης πνευματικῆς προστασίας κοινῇ ψήφῳ θεόθεν ἐνεπιστεύθημεν, καταλαβοῦσι τὰ τῆς σχολῆς ἤδη που παρεωραμένα, ἡκιστα φορητὸν ἡμῖν ἔδοξε μὴ κοινῇ ταύτης ἀντιλαβέσθαι πρὸς κοινὴν τοῦ γένους ὠφέλειαν, καλλονὴν τε καὶ εὐκοσμίαν· ὅπως δὲ τοῦτο γένοιτο, μήπω καθ' ἑαυτοὺς ἀκριβῶς διασκεψάμενοι, ἀλλὰ προθύμως ἀνακοινωσάμενοι πρὸς τε τοὺς ἱερωτάτους συναδέλφους ἀρχιερεῖς, τὸν τε ἐνδοξότατον καὶ πανευγενέστατον ἄρχοντα μέγαν ἐρμηνέα τῆς κραταιᾶς βασιλείας καὶ μέγαν λογοθέτην τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ

12. Χρονικὰ Πατριαρχ. Ἀχαδ. σελ. 155, 176 καὶ 177.

Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας κύριον Νικόλαον Σούτζον, καὶ τοὺς λοιποὺς εὐγενεστάτους ἄρχοντας οὐ μόνον συμφρονούντας καὶ συναινούντας εὖρομεν, ἀλλὰ καὶ πόρους τοὺς μὲν ἐξ αὐτῶν ἐπικεχορηγηκότας, τοὺς δὲ καὶ παραδεικνύοντας εἰς σύστασιν καὶ διαμονὴν τῆς σχολῆς, ὥστε τὸ οὕτω περὶ τὰ καλὰ πρόθυμον αὐτῶν ἀγαμέμενους ἀμυθήτου εὐφροσύνης ἡμᾶς ἐμπλησθῆναι ἐπὶ τῷ κοινωφελεστάτῳ τούτῳ καλῷ, οὕτω προθύμως ἤδη τετελεσμένῳ· τί γὰρ κοινωφέλεστερον, ἢ προσφνέστερον ἀνθρώποις καὶ ἐκπρεπέστερον παιδείας; τῶν μὲν γὰρ ἄλλων καλῶν τὰ μὲν ἀλόγοις καὶ ἀψύχοις κοινὰ καὶ πολλῷ τῷ περιόντι ἐνίων ἐκείνοις προσόντα, τὰ δὲ τοσοῦτον ἀπολείπεται παιδείας, ὅσον ἐν ἀσταθεστέρῳ τῶν Εὐρίπου παλιρροίων ρεύματι τό τε εἶναι ἔχει καὶ τὸ δοκεῖν τοῖς κεκτημένοις παρέχεται· παιδεία δὲ λόγον ἡμῖν ἐντίθησι, καὶ τούτῳ διεννηοχέει τῶν ἀλόγων παρασκευάζει· παιδεία καὶ τὰ πάθη κοιμίζει, καὶ καθίστησι τὰς φλεγμονὰς τῆς σαρκὸς, παιδεία καὶ τὰ ἥθη ρυθμίζει καὶ κόσμον ἀληθῆ περιτίθησι· παιδεία καὶ φρόνησιν ἐμποιεῖ, καὶ ἰσότητα διδάσκει ἐν ᾧ πᾶσι· παιδεία καὶ πλοῦτος ἄστυλος καὶ θησαυρὸς ἀναφαίρετος· παιδεία καὶ τοὺς τοῦ βήματος κοσμεῖ καὶ καθωραΐζει, καὶ τοὺς ἔξω λαμπρύνει καὶ περιέπει· παιδεία ψυχῆς κόσμος, ἥς οὐδ' ὁλος ὁ κόσμος ἀντάλλαγμα, κατὰ τὴν ἀψευδεστάτην τοῦ Σωτῆρος φωνήν· παιδεία καὶ διδασκαλος εὐσεβείας, καὶ ὀρθοδοξίας πρόμαχος· ταύτης ἐγένοντο ἐρασταὶ οὐχ ὅπως οἱ ἔξω τῆς καθ' ἡμᾶς ἱερᾶς μάνδρας, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ θεῖοι τῆς Ἐκκλησίας μελεδωνοί. Καὶ παιδείας ἀμέλει βουλομένῳ μαθεῖν ἐγκώμια, ὅσα ἐκείνων ἡμῖν συγγράμματα ὁ χρόνος παρέπεμψεν, οὐ γὰρ ἡμῖν ἤδη πρόκειται καθ' ἐν ἐπεξίεναι τὰ τῆς παιδείας καλὰ, ἀλλ' ἂν περὶ τῆς σχολῆς ἤδη κοινῇ διαπέπρακται ἐκθέσθαι καὶ διασαφῆσαι τῷ λόγῳ. Τὰ μὲν οὖν εἰς διηνεκὲς τῇ σχολῇ σιτηρέσιον ἤδη εἰσάπαξ ἐπιχορηγηθέντα τοσαῦτά εἰσι· τέσσαρα μὲν τάλαντα, πουγγεῖα λεγόμενα, παρὰ τοῦ ἐνδοξοτάτου ἄρχοντος μεγάλου ἑρμηνευτοῦ τῆς κραταιᾶς βασιλείας καὶ μεγάλου λογοθέτου τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας κυρίου Νικολάου Σούτζου, ὅστις προικοδοτησάμενος πρὸς τούτοις ἀνέθετο τῇ αὐτῇ σχολῇ εἰς ὠφέλειαν τοῦ γένους καὶ μνημόσυνον αὐτοῦ διηνεκὲς καὶ τὴν αὐτοῦ ἅπασαν

βιβλιοθήκην βιβλίων ἀξιολόγων ἀπάντων, ὡς ἐν ἀκριβεῖ καταλόγῳ καὶ ἰδίῳ || * κώδηκι φαίνεται κατεστρωμένα, ἐπιβεβαιωθέντι παρὰ τῆς ἡμῶν μετριότητος· παρὰ δὲ τῶν δύο τούτων εὐγενεστάτων ἀρχόντων, τοῦ τε ἄρχοντος πρῶην μεγάλου ποστελνίκου κυρίτζη Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου καὶ τοῦ ἄρχοντος μεγάλου ποστελνίκου κυρίτζη Κωστάκη Μουρούζη τέσσαρα αὐτὰ τάλαντα· καὶ δύο παρὰ τῶν εὐγενεστάτων ἀρχόντων υἱῶν τοῦ μακαρίτου ἄρχοντος ποστελνίκου Κωνσταντίνου. Καὶ ταῦτα μὲν τὰ εἰσάπαξ χορηγηθέντα ἤδη τῇ σχολῇ ὡς ἐν ἀσφαλεῖ ἀποτεθέντων ἀποφέρειν τοὺς τόκους καὶ δαπανᾶν πρὸς τὰ τῇ σχολῇ χρειώδη τοὺς κατὰ καιρὸν ἐπιτρόπους αὐτῆς· ἃ δὲ καθ' ἕκαστον ἔτος ἐτάχθησαν δίδοσθαι τῇ σχολῇ ταῦτά εἰσι· παρὰ μὲν τῆς ἐκλαμπροτάτης αὐθεντείας Οὐγγροβλαχίας διὰ αὐθεντικοῦ χρυσοβούλλου γρόσια χίλια, παρὰ δὲ τῆς ἐκλαμπροτάτης αὐθεντείας ὡσαύτως δι' αὐθεντικοῦ χρυσοβούλλου γρόσια **.

παρὰ δὲ τῆς τῶν Ἀσωμάτων ἐκκλησίας τοῦ Μεγάλου Ρεύματος γρόσια ἑκατὸν πεντήκοντα· ἐπὶ δὲ τούτοις καὶ ἐξ ἑκάστου παγκαρίου τῶν λοιπῶν ἐκκλησιῶν τῆς Πόλεως, Γαλατᾶ καὶ Καταστένου διορισθήσεται ἐτήσιος χορηγία, ὅση περ ἂν κριθεῖ κοινῇ συνοδικῇ διαγνώσει, κατὰ δύναμιν δηλονότι ἐκάστης ἐκκλησίας· ὡσαύτως δὲ καὶ ἀπὸ τῶν εὐλογημένων ρουφετίων προσγενήσεται καὶ διορισθήσεται πόρος τῇ σχολῇ κατὰ τὸ ἐγχωροῦν ἐκάστῳ, κοινῇ προθυμίᾳ τῶν εὐσεβῶν· ἐφ' ᾧ πᾶσι δὲ παρὰ τῆς ἱερᾶς ἀδελφότητος τῶν ὑποκειμένων ἀρχιερέων τῷ καθ' ἡμᾶς ἀγιωτάτῳ τούτῳ ἀποστολικῷ, πατριαρχικῷ καὶ οἰκουμένικῷ θρόνῳ, κοινῇ γνώμῃ καὶ προθυμίᾳ τῶν ἐνδημούντων ἱερωτάτων συναδελφῶν ἀρχιερέων τέτακται καὶ διώρισται ἐτήσιος χορηγία κατὰ κοινὸν ἔρανον, ὃν δὲ περιέχει ρητῶς τὸ γεγονὸς ἤδη συνοδικὸν κατὰστικον, συμποσούμενον εἰς γρόσια δύο χιλιάδας, ἅτινα ἀπαραιτήτως καὶ ἀπαραμειώτως συναγόμενα κατ' ἔτος ἔχουσι δίδοσθαι διηνεκῶς τοῖς κατὰ καιρὸν ἐπιτρόποις τῆς σχολῆς. Καὶ ταῦτα μὲν ἂν πρὸς διηνεκὴ πόρον αὐτῆς ἡ-

* ἐνταῦθα λήγει μία σελὶς τοῦ κώδικος.

** Ἰχάσμεν ἐν τῷ κώδηκι· ἀλλὰ γνωστὸν ὅτι πεντακοσίων γροσίων ἦν κατ' ἔτος ἡ τῇ σχολῇ χορηγία τῆς ἡγεμονίας Μολδαυίας.

δη ἐν ἀρχῇ τέτακται, ὧν τῆς αὐξήσεως εἰς τὸ μέλλον τῇ συνδρομῇ τῶν εὐσεβῶν οὐκ ἂν ἀπογνοίημεν· καὶ τοῦτο γὰρ ἤδη πρὸς τοῖς ἄλλοις τέτακται, τοὺς ἐν ὁποιοῦν ἐπαρχία καθισταμένους ἀρχιερεῖς ἐπαρκεῖν τῇ σχολῇ χορηγούντας κατὰ τάξεις τρεῖς, ὧν τῆς μὲν πρώτης δώδεκα χιλιάδων ἄσπρα, τῆς δὲ δευτέρας ὀκτὼ, τῆς δὲ τρίτης τεσσάρων χιλιάδων. Τὰ δὲ περὶ τῆς διοικήσεως τῆς σχολῆς ὀρισθέντα καὶ ἀποφανθέντα κοινῇ γνώμῃ, ὡς πρόσφορα καὶ λυσιτελεῖ, ἤδη ἐκθησόμεθα· α'] διδασκάλους μὲν καθιστάναι δύο, τὸν μὲν τῶν φιλοσοφικῶν καὶ μαθηματικῶν, τὸν δὲ τῶν γραμματικῶν, ὁφείλοντας μετὰ πάσης ἀκριβείας καὶ ἐπιμελείας ποιεῖσθαι τὴν τῶν μαθημάτων παράδοσιν, καὶ τῆς τῶν μαθητιῶντων ἐπιδόσεως ἀγρύπνως καὶ ἀόκνως φροντίζειν, ἀπεχομένους μακρῶν διακοπῶν, ὥστε μὴ τοὺς μαθητὰς ἀποδειλιῶντας πρὸς τὸ τοῦ χρόνου μῆκος ἀποσκιρτᾶν καὶ ὑστερεῖσθαι ἄκοντας τῆς διὰ πάντων τῶν μαθημάτων ἐλεύσεως. Οὓς δὲ ἀξίους εὐρόντες κατεστήσαμεν ἤδη διδασκάλους τῆς σχολῆς εἰσιν οὗτοι· ὁ μὲν ὀσιολογιώτατος κύρ Χρύσανθος τῶν φιλοσοφικῶν καὶ μαθηματικῶν, ὁ δὲ λογιώτατος κύρ Ἡλίας τῶν γραμματικῶν· διδασκάλεια δὲ τέτακται τῷ μὲν φιλοσόφῳ γρόσια χίλια, ἑξακόσια δὲ τῷ γραμματικῷ· β'] ἵνα δὲ ἡ συνεχὴς ἡ τῶν μαθημάτων παράδοσις, μήτε προφάσει ὑπερβαλλούσης ἀλέας, μήτε μὴν ἐνσκηπτόντων λοιμικῶν νοσημάτων φόβῳ διακοπτομένη, κατὰ τοὺς καιροὺς, ὥρισται καὶ τὰ οἰκήματα, ἅμα διδασκάλοις καὶ μαθηταῖς ἀποχρῶντα· ὥστε χειμῶνος μὲν ἐνδιατρίβειν τῇ μεγαλοπόλει ταύτῃ, ἐν τῇ ἀνεγχευμένη καὶ ἀνατεθειμένη οἰκίᾳ παρὰ τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας (καθὰ τὸ περὶ ταύτης ἐκδοθὲν συνοδικὸν ἡμῶν γράμμα διαλαμβάνει)· θέρους δὲ τῇ τῶν Ἀσωμάτων τοῦ Μεγάλου Ρεύματος χώρα· κακεῖσε γὰρ προσκεκλήρωται τῇ σχολῇ οἰκία διὰ γράμματος ἀποδεικτικῶν· γ'] ἐπιτρόπους δὲ τῆς αὐτῆς σχολῆς καθίστασθαι ἐκ τε τῶν ἐνδημούντων ἱερωτάτων συναδελφῶν ἀρχιερέων, καὶ τῶν εὐγενεστάτων ἀρχόντων, οἵτινες ἂν ἔχοιεν διοικεῖν τὰ τῆς σχολῆς καὶ ἀπονέμειν τοὺς μισθοὺς τοῖς διδασκάλοις, καὶ δὴ καὶ τοῖς ἐνδεέσι τῶν μαθητιῶντων ἐπιχορηγεῖν τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα ἐκ τε τῶν ἤδη σιτηρεσίων, καὶ τῶν προσγενησομένων, Θεοῦ βοηθοῦντος,

οὐ μὴν ἀπλῶς καὶ ἀπερισκέπτως, ἀλλὰ μετ' ἐρεύνης ἀκριβοῦς καὶ δοκιμασίας, πρὸς τοὺς φιλοπόνως ἔχοντας καὶ προσκειμένους τῇ σπουδῇ καὶ μελέτῃ, καὶ ἐλπίδας μὲν χρηστὰς ἐπιδόσεως ὑποφαίνοντας, ὑστερημένους δὲ τῶν πρὸς τὸ ζῆν, ἐπιχορηγεῖν τὰ αὐτάρκη, οὐ μέντοι τὰ ἴσα παρέχειν, ἀλλὰ τοῖς θάττον προαγομένοις πλείω, τοῖς δὲ βραδυτέροις ἐλάττω, τοῖς δὲ νωθροῖς καὶ ἀμελέσι μηδὲν παρέχειν, ἥκιστα πρὸς χάριν ἢ ἀξίωσιν ἀποβλέποντας, ἀλλὰ πρὸς τὴν ἐπίδοσιν ἐκάστου παραμετροῦντας τὴν χορηγίαν, λαμβάνειν δὲ καὶ αὐτόχειρα παρὰ τῶν μαθητιῶντων, οἷς ἐπαρκεῖν ἔχουσιν ὑπισχνουμένους παραμενεῖν διὰ τέλους, καὶ διὰ πάντων ἐλεύσεσθαι τῶν μαθημάτων, εἰδὲ μήγε, λόγον ὑπέχειν τοῖς ἐπιτρόποις· δ'] τοὺς δ' ἐγκαρτερήσαντας καὶ εὐδοκμήσαντας ἐπὶ τοῖς μαθήμασι, τούτους ἱερωσύνης τυχόντας ἢ γλιχομένους τυχεῖν, εἰς βαθμὸν ἀρχιερωσύνης προάγεσθαι διὰ ψήφου καὶ ἐκλογῆς τῆς ἱερᾶς συνόδου, ἣν καὶ τὸν βίον ὧσιν ἀνεπίληπτοι, καὶ τοῦτο γέρας εἶναι παρὰ τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας τοῖς εὐδοκίμοις ἀναφανέσι τῶν ἀξίων, τοὺς δὲ γε λαϊκοὺς συνδρομῆς τῆς προσηκούσης ἐκάστῳ προθύμως ἀξιουῖσθαι παρὰ τῶν εὐγενεστάτων ἀρχόντων εἰς τὰ πρὸς κυβέρνησιν αὐτῶν· ε'] τὴν μὲν οὖν δοκιμασίαν τῆς τῶν μαθητῶν ἐπιδόσεως, οἷα εἰκὸς, εἶναι τῶν διδασκάλων, τὴν δ' ἐρευναν γίνεσθαι μετ' ἀκριβείας παρὰ τῶν ἐπιτρόπων τῆς σχολῆς, ὧν τινων ἀπολογιζομένων καθ' ἑκάστον ἔτος, ἥτοι τοὺς αὐτοὺς μένειν ἢ, τούτων ὑποχωρούντων, ἄλλους, κοινῇ γνώμῃ, καθίστασθαι ἐκ τε τῶν ἱερωτάτων ἀρχιερέων καὶ εὐγενεστάτων ἀρχόντων, ὡς ἔφημεν. Πρῶτον μὲν ἤδη κατεστάθησαν ἐπίτροποι ἐκ μὲν τῆς ἱερᾶς ὁμηγύρεως οἱ δύο οὗτοι ἱερωτατοὶ συναδελφοὶ ἀρχιερεῖς ὃ τε Νικομηδείας κύρ Νικηφόρος, καὶ ὁ Προύσης κύρ Μελέτιος, ἐκ δὲ τοῦ ἀρχοντικοῦ καταλόγου οἱ τρεῖς οὗτοι εὐγενέστατοι ἄρχοντες, ὃ τε ἄρχων ποστέλνικος κυρίτζη Δημητράκης Σοῦτζος, καὶ ὁ ἄρχων ποστέλνικος κυρίτζη Γεωργάκης, οἷς τισιν ἐπιτρέπεται τὰ τῆς διοικήσεως τῆς σχολῆς ἐφ' οἷς ἐξεθέμεθα, κατὰ τελείαν ἄδειαν καὶ πληρεξουσιότητα. Ταῦτα γοῦν ὀρίσαντες κοινῇ καὶ ὁμοφώνῳ ψήφῳ πρὸς διοίκησιν τῆς σχολῆς, διαμονὴν τε καὶ διάρκειαν αὐτῆς, καὶ ἅμα καλλοιὴν καὶ εὐκοσμίαν καὶ ὠφέλειαν τοῦ γένους, καὶ

τὸ βέβαιον αὐτῆς ἐκ παντὸς τρόπου μηχανώμενοι, ὅπως καὶ τοῖς καθ' ἡμᾶς ὄνησις ἐπιγένηται, καὶ τὸ καλὸν ἀνέκλειπτον διαμένη, ἔγνωμεν ἐπικυρώσασθαι ταῦτα καὶ διὰ τοῦδε τοῦ πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ ἡμῶν ὁροθετηρίου γράμματος· διὸ καὶ γράφοντες ἀποφανόμεθα συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα τῶν ἐκτεθέντων περὶ τῆς διοικήσεως τῆς σχολῆς, ἅτε πρὸς σύστασιν καὶ διαμονὴν αὐτῆς συντελούντων καὶ ἅμα πρὸς κοινὴν ἀφορώντων τοῦ γένους εὐκλειαν καὶ ὠφέλειαν, μενόντων ἀδιασείστων καὶ ἀπατραρέπτων, ἔχωσιν οἱ κατὰ καιρὸν ἐπίτροποι τῆς σχολῆς διοικεῖν τὰ αὐτῆς καὶ ἐκφροντίζειν τὰ πρὸς διαμονὴν καὶ αὔξησιν αὐτῆς κατὰ τοὺς ὀρισθέντας ἤδη κοινῇ γνώμῃ προσφόρους καὶ λυσιτελεῖς γρόπους. Οἱ μὲν οὖν συναινούντες καὶ συμπράττοντες καὶ προθυμούμενοι πρὸς βελτίωσιν τῶν τῆς σχολῆς ταύτης, ὡς συνεργάται τοῦ καλοῦ καὶ ζηλωταὶ τῆς κοινῆς τοῦ γένους ὠφελείας, εἴσαν συγκεχωρημένοι παρὰ Θεοῦ Κυρίου Παντοκράτορος, παρ' οὗ καὶ τοὺς μισθοὺς λήψονται πολλαπλασίους ἔν τε τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ὅς δ' ἂν καὶ ὁποῖος ἐβελokaκῶν, τολμήσῃ διασεῖσαι τὰ κατὰ τὴν σχολὴν ταύτην, καὶ ὅλως παρεμποδίσει τὸ καλὸν, καὶ ἀνακόψαι τὴν δι' αὐτῆς ἐλπίζομένην ὠφέλειαν, ὁ τοιοῦτος ὡς κομιδῇ βάρβαρος καὶ κοινὸς τοῦ γένους ἐχθρὸς καὶ πολέμιος, καὶ διώκτης τῆς ἀρετῆς, καὶ ὁπαδὸς τοῦ διαβόλου καὶ ἄντικρυς θεομάχος, ἀφωρισμένος εἴη παρὰ τῆς ἀγίας καὶ ὁμοουσίου καὶ ζωοποιοῦ καὶ ἀδιαίρετου μακαρίας Τριάδος, τοῦ ἐνὸς τῇ φύσει ἀγίου Θεοῦ ἡμῶν, καὶ κατηραμένος καὶ ἀσυνχώρητος καὶ μετὰ θάνατον ἄλυτος καὶ τυμπανιαῖος, ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ εἴη ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἡ μερὶς αὐτοῦ μετὰ τοῦ προδότου Ἰούδα, καὶ προκοκὴν οὐ μὴ ἴδοι, οὔτε μὴν πρόσωπον Θεοῦ, καὶ πάσαις ταῖς πνευματικαῖς καὶ συνοδικαῖς ἀραῖς ὑπεύθυνος, καὶ ἔνοχος τῷ πυρὶ τῆς γεέννης· ἀλλὰ ταῦτα μὲν μὴ γένοιτο, μηδέ τις τῶν ἀπάντων ἔνοχος φανείη τοῖς ἐκτεθείσιν ἐπιτιμίοις, γένοιτο δὲ πάντας ὁμοφρονούντας καὶ συναινούντας τοῖς παρ' ἡμῶν ὀρισθείσι συμπράττειν καὶ συνεργεῖν εἰς ἀπαράτρεπτον φυλακὴν τούτων· ἐφ' οἷς ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον πατριαρχικὸν συνοδικὸν ὁροθετήριον καὶ βεβαιω-

τήριον γράμμα, πρὸς διηνεκὴ ἔνδειξιν καὶ ἀσφάλειαν, καταστρωθὲν καὶ τῷ ἱερῷ κώδικι τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, καὶ ἐδόθη τοῖς διαληφθεῖσιν ἐπιτρόποις τῆς σχολῆς. Ἐν ἔτει αψξθ', μαρτίου α'.

Μελέτιος ἐλῆψ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως νέας Ρώμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης.

† Ὅσα τὰ μάλιστα Θεῷ κεχαρισμένα τυγχάνοντα, καὶ ἅμα πρὸς κοινὴν ἀφορώντα λυσιτέλειαν θεοφιλῶς ἐνεργεῖται καὶ διαπράττεται, ταῦτ' εὐμενῶς ἀποδεχομένη ἡ καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ, οὐ μόνον κρατύνειν καὶ συνιστᾶν, ἀλλὰ καὶ συνεισφέρειν τὰ παρ' ἑαυτῆς οὐκ ἀπαναίνεται· τῇ γὰρ ἐπαγγελίᾳ τοῦ κοινῇ συνοίσοντος παραμετροῦσα τὰ πράγματα, φείδεται μὲν οὐδενὸς τῶν δεόντων, πάντα δὲ δεύτερα ποιεῖται πρὸς τὸ καθόλου καλὸν ἀποτεينوμένη· οὕτω γοῦν ἐτόιμως ἔχουσα πρὸς τὰ καλὰ, καὶ τὸ μόνιμον αὐτοῖς ἐκ παντὸς τρόπου μηχανωμένη, τί ἂν τῶν ἐνόντων εἰς συγκρότησιν φροντιστηρίων οὐ συνεισήνεγκεν, ἢ τίνος ἂν οὐκ ἠφείδησε τῶν συντελούντων εἰς κατόρθωσιν τοῦ κοινωφελεστάτου τούτου καλοῦ; παντὸς γὰρ ἄλλου τοῦ τῶν ἐναρέτων καὶ θεοφιλῶν ἔργων ὑπερτέραν οἶδαμεν τὴν περὶ τὰ μυστήρια σπουδὴν, διὰ τε τὴν τοῦ πράγματος ὑπεροχὴν καὶ ἀξίαν, καὶ τὸ ὑπερβάλλον τῆς ἐπανθούσης πρὸς τοὺς πέλας ἀγάπης, ὅσην ἐνεδείξατο ἡδη ὁ τε ἐνδοξότατος καὶ πανευγενέστατος ἄρχων μέγας ἑρμηνεὺς τῆς κραταιᾶς βασιλείας καὶ μέγας λογοθέτης τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας κύριος Νικόλαος Σούτζος, υἱὸς κατὰ Πνεῦμα ἀγαπητὸς καὶ περιπόθητος τῆς ἡμῶν μετριότητος, καὶ λοιποὶ εὐγενέστατοι ἄρχοντες τῆς βασιλευούσης ταύτης τῶν πόλεων· ζήλω γὰρ θεῷ κεκινημένοι πρὸς κοινὴν τοῦ γένους ὠφέλειαν, εὐκοσμίαν τε καὶ καλλονὴν, συστήσασθαι κοινῇ προτεθύμηνται τὸ ἐνταῦθα φροντιστήριον, ἡδη πού παρεωραμένον, ὡς ἂν οἱ ἔρωτι παιδείας προσφοιτῶντες, τοῖς τε ἐγκυκλίοις τῶν μαθημάτων ἐγγυμναζόμενοι, καὶ δὴ καὶ τῶν μαθηματικῶν, φυσικῶν τε καὶ μεταφυσικῶν ἀκουσμάτων καὶ θεωρημάτων ἱκανῶς ἀπογενόμενοι, ἐπὶ τὰ πρόσω καὶ θεϊότερα χωρεῖν ἔχωσι, καπὶ τὰ ὅργια τῆς

ιεράς θεολογίας καὶ ἀληθοῦς ἐπιστήμης προσαναβαίνειν, ὑπὲρ οὗ καὶ ἐχορήγησαν εἰς δεῦρο, καὶ ἐπιχορηγήσουσι, θεία συνάρσει, τὰ πρὸς σιτηρέσιον ἀποχρῶν μαθητιῶσί τε καὶ διδασκάλους, καὶ συγκρότησιν ἅμα καὶ βεβαιότητα τοῦ φροντιστηρίου, καθὰ πλατύτερον τὰ περὶ τούτου φέρεται πάντα ἐν τῷ περὶ διοικήσεως αὐτοῦ ἐκδεδομένῳ συνοδικῷ ἡμῶν γράμματι. Ταῦτα γοῦν ὀρῶντες ἡμεῖς τε καὶ οἱ περὶ ἡμᾶς ἱερώτατοι συναδελφοὶ ἀρχιερεῖς εὐτυχῶς οὕτως ἐπιτινοῖα θεία κατορθούμενα, καὶ θαυμάσαι μὲν κατ' ἀξίαν οὐκ ἔχοντες τὸν ἔνθεον αὐτῶν ζήλον, εὐχῇ δ' ἐπιρρωνύντες, τὸ γ' ἡμέτερον, οὐκ ἔγνωμεν δεῖν μὴ πάμπαν ἀσυντελεῖ τὰ καθ' ἡμᾶς ὀφθῆναι πρὸς συγκρότησιν τοῦ φροντιστηρίου τούτου, μᾶλλον δὲ τὰ κατὰ τὴν κοινὴν μητέρα ἀγίαν ταύτην τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃς Ἐκκλησίᾳ πρὸς γὰρ κοινὴν ἀποβλέπον τοῦ γένους ὠφέλειαν, οὐχ ἡκιστα πρὸς εὐκοσμίαν καὶ καλλονὴν αὐτῆς ἀποτείνεται κοινῇ γοῦν γνώμῃ τῆς ἱερᾶς ἀδελφότητος ἀνεθέμεθα τῷ αὐτῷ φροντιστηρίῳ τὴν ἐντὸς τῆς τοῦ Πετρίου πύλης κειμένην οἰκίαν, καὶ κτῆμα μὲν οὖσαν τοῦ κοινοῦ τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃς Ἐκκλησίας, διὰ δαπανημάτων δ' αὐτοῦ κοινοῦ πρὸς ἡμῶν ἤδη ἀνεγερμένην, ἣτινι ἀμέσως παράκειται θάτερα μὲν τοῦ μητροπολίτου Βερροίας οἰκία, θάτερα δὲ ἡ τοῦ Πουδουρ' Ἀθανασίου λεγομένου, ἐφ' ᾧ τῆς πατριαρχικῆς ὁσονούπω ἀνοικοδομηθείσης οἰκίας, θεία συνάρσει, καὶ μεταβάντων ἡμῶν, ἐγκατοικῆσαι τοὺς διδασκάλους ἅμα καὶ μαθητὰς τῆς σχολῆς, καὶ τοῦ λοιποῦ εἶναι τῶν παιδείας τροφίμων ἐνδιαίτημα καὶ φροντιστήριον καὶ μουσεῖον τοῦτ' αὐτὸ ἀποχρῶν εἰς οἴκησιν διδασκάλων ἅμα καὶ μαθητῶν, ὡς δὴ καὶ ἐπ' αὐτῷ τούτῳ ἀνεγερμένον ἤδη ὑφ' ἡμῶν ὅπερ ἀνάθημα τῇ σχολῇ ποιούμενοι καὶ προῖκα προσφέροντες, ἀναφαίρετον καὶ ἀναπόσπαστον εἶναι βουλόμενοι, ἔγνωμεν ἐπικυρώσασθαι καὶ διὰ τοῦδε τοῦ πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ ἡμῶν ἐπιβεβαιωτηρίου γράμματος. Καὶ δὴ, γράφοντες ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα ἡ διαληφθεῖσα οἰκία, ἡ ἄρτι πρὸς ἡμῶν ἀνεγερμένη διὰ δαπανημάτων τοῦ κοινοῦ τῆς

καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃς Ἐκκλησίας, τῇ δ' ἐνταῦθα σχολῇ ἀνατεθειμένη πρὸς οἴκησιν ἀποχρῶσαν διδασκάλους ἅμα καὶ μαθητιῶσιν, ὑπάρχῃ τούντεῦθεν κτῆμα τῆς αὐτῆς σχολῆς ἀναφαίρετον, καὶ ἀναπόσπαστον, καὶ τοῦτ' αὐτὸ φροντιστήριον καὶ μουσεῖον καὶ σχολεῖον τῆς μεγαλοπόλεως ἧ καὶ λέγεται καὶ παρὰ πάντων γινώσκηται, μηδενός ποτε τολμήσουτος ἀφελῆσθαι καὶ ἀποσπᾶσαι τῆς σχολῆς ἐφ' οἱαδῇτινι προφάσει. Ἐὰν δέ τις ὑπερφρονῶν τοῦ κοινοῦ συμφέροντος καὶ ἀθελῶν ἅμα τὰ παρ' ἡμῶν ἤδη συνοδικῶς ὁροθηθέντα τολμήσῃ οἰωδῇτινι τρόπῳ διασεῖσαι τὰ περὶ τοῦ ἀναθήματος τούτου, ὁ τοιοῦτος ὡς βάρβαρος κομιδῇ καὶ ἐχθρὸς καὶ πολέμιος τοῦ γένους, καὶ διώκτης τῆς ἀρετῆς καὶ ἀντικρυς θεομάχος, ἀφωρισμένος εἴη παρὰ τῆς ἀγίας καὶ ὁμοουσίου καὶ ζωοποιοῦ καὶ ἀδιαιρέτου μακαρίας Τριάδος, τοῦ ἐνὸς τῇ φύσει Θεοῦ, καὶ κατηραμένος καὶ ἀσυγχώρητος καὶ μετὰ θάνατον ἄλυτος καὶ τυμπανιαῖος, ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ εἴη ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἡ μερὶς αὐτοῦ μετὰ τοῦ προδότου Ἰούδα, καὶ προκοπὴν οὐ μὴ ἴδοι πώποτε, οὔτε πρόσωπον Θεοῦ, καὶ πάσαις ταῖς πατρικαῖς καὶ συνοδικαῖς ἀραῖς ὑπεύθυνος καὶ ἔνοχος τῷ πυρὶ τῆς γεέννης. Ὅθεν, εἰς ἀσφάλειαν διηνεκῇ καὶ ἀπαράτρεπτον καὶ ὅλως ἀμετακίνητον τοῦ εἰρημένου ἀφιερώματος, ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον πατριαρχικὸν συνοδικὸν βεβαιωτήριον γράμμα, καταστρωθὲν κὰν τῷ ἱερῷ κώδικι τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃς Ἐκκλησίας καὶ ἐδόθη τοῖς ἐπιτρόποις τῆς σχολῆς.

Ἐν ἔτει αψξθ'.

ΝΕΑ ΕΠΙΣΗΜΑ ΤΕ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΔΙΔΟΜΕΝΑ
ΠΡΟΣ ΚΡΙΣΙΝ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ
ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΩΝ

Γνωστὴ ἐστὶν ἐξ ὧν ἐγράφησαν ἄλλοτε ἐν τῇ «Ἐκκλ. Ἀληθείᾳ» ἡ σύστασις δύο ἰδιαιτέρων διαρκῶν ἐπιτροπῶν, ἐν Περτροπόλει καὶ ἐν Ροττερδάμῃ, τῆς μὲν ἐξ ὀρθοδόξων ρώσων θεολόγων, τῆς δὲ ἐκ παλαιοκαθολικῶν, σκοπὸν προτιθεμένων τὴν δι' ἀμοιβαίας συζητήσεως καὶ διασαφήσεως τῶν χωριζόντων εἰσέτι τοὺς παλαιοκαθολικοὺς ἀπὸ τῶν ὀρθοδόξων δογματικῶν σημείων ἤρεμον καὶ ἀσφαλῆ παρασκευὴν τοῦ ἔργου τῆς ἐνώσεως. Ἐπίσης ἐδημοσιεύσαμεν ἤδη ἐν καιρῷ πάσας τὰς ἀνταλλαγείας τέως μεταξὺ τῶν ἐπιτροπῶν τούτων ἐρωτήσεις

καὶ ἀποκρίσεις. Ἐπειδὴ δ' ἡ σπουδαία αὕτη ἐργασία δέον νὰ διατελῇ γνωστὴ καὶ παρ' ἡμῶν, προθύμως προβαίνομεν νῦν εἰς τὴν δημοσίευσιν ἐν μεταφράσει ἐκ τοῦ ρωσικοῦ τῆς τελευταίας ἀνταπαντήσεως τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Ροττερδάμης, ἄρτι δημοσιευθείσης καὶ ἐν τῇ ρωσικῇ, προτάσσοντες ἐν μεταφράσει τὸν διασαφητικὸν πρόλογον τοῦ δημοσιεύσαντος αὐτὴν ἐν τῷ περιοδικῷ τῆς θεολογικῆς ἀκαδημίας τῆς Πετροπόλεως «Ἐκκλησιαστικῷ Μηνύτορι» αἰδεσιμωτάτου πρωτοπρεσβυτέρου καὶ πνευματικοῦ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ παλατίου Π. Ι. Ἰάννισεφ, μέλους τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Πετροπόλεως, πρὸς γνῶσιν τῶν περιέργων.

Ἡ ἐπιγραφὴ τοῦ παρόντος ἄρθρου κεῖται οὕτως ἐν τῷ ρωσικῷ κειμένῳ.

Ἦδη κατὰ τὸ ἔτος 1899 ἡ περὶ τοῦ ζητήματος τῶν παλαιοκαθολικῶν ἐπιτροπὴ τῆς Πετροπόλεως ἔλαβεν ἀπάντησιν παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Ροττερδάμης εἰς τὴν κρίσιν αὐτῆς τὴν δημοσιευθεῖσαν μετ' ἐκθέσεως περὶ τοῦ Δ' διεθνoῦς παλαιοκαθολικοῦ συνεδρίου ἐν τῷ «Ἐκκλησιαστικῷ Μηνύτορι» (ἀριθ. 38 καὶ 39) κατὰ τὸ ἔτος 1897. Ἡ δημοσίευσίς τῆς τελευταίας ταύτης ἐπισήμου ἀπαντήσεως τῶν παλαιοκαθολικῶν μέχρι τοῦδε ἀνεβάλλετο κατ' ἀρχάς μὲν, καθ' ὅσον ἔστι μοι γνωστὸν, διὰ τὴν ἀσθένειαν καὶ τὴν τελευτὴν τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Πετροπόλεως καθηγητοῦ Β. Β. Βόλοτωφ, εἰς δὲ παρεδόθη τὸ πρωτότυπον κείμενον τῆς ἀπαντήσεως πρὸς παρασκευὴν ὑπ' αὐτοῦ εἰσηγήσεως τῇ ἐπιτροπῇ, ἀκολούθως δὲ ἔνεκα τοῦ ἐγερθέντος ἐν τῷ τύπῳ ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ τῆς θεολογικῆς ἀκαδημίας Καζάν Α. Θ. Γουσεφ ζητήματος περὶ τῆς δογματικῆς σημασίας τῆς ἐκφράσεως ἐκ «μόνου» (τοῦ Πατρὸς) ἐν τῇ περὶ ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος διδασκαλίᾳ καὶ τῆς δογματικῆς ἐπίσης σημασίας τῆς ἐκφράσεως «μετουσίωδις» ἐν τῇ διδασκαλίᾳ περὶ τοῦ μυστηρίου τῆς ἁγίας Εὐχαριστίας. Ἡ ἐπιτροπὴ τῆς Πετροπόλεως ἐπεθύμει νὰ ἔχῃ ἀπάντησιν τῶν παλαιοκαθολικῶν καὶ ἐν τῷ σπουδαίῳ τούτῳ ζητήματι, ὅπως ἑμοῦ μετὰ τῆς τελευταίας ἀπαντήσεως τῆς ἐν Ροττερδάμῃ ἐπιτροπῆς παραδῶ ἀμφοτέρως ἐν ρωσικῇ μεταφράσει εἰς τὴν δημοσιότητα.

Ἀπάντησις πρὸς τὸν καθηγητὴν Α. Θ. Γουσεφ ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Καὶ αὐθις πρὸς διασάφησιν» (Hochmals zur verstaendigung) ἐδημοσιεύθη κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἐν τοῖς τρισὶ τελευταίοις τεύχεσι (ἀριθ. 37, 38 καὶ 39) τοῦ παλαιοκαθολικοῦ περιοδικοῦ «Revue internationale de théologie». Ἡ ἀπάντησις αὕτη ὑπογράφεται ὑπὸ τῆς συντάξεως, ἀλλ' εἰς τὴν σύνθεσιν αὐτῆς ἔλαβον μέρος καὶ ἄλλοι σημαίνοντες παλαιοκαθολικοί.

Ἐν τῷ αὐτῷ περιοδικῷ, 25ῳ τεύχει τοῦ ἔτους 1899, ἐδημοσιεύθη γερμανιστὶ καὶ γαλλιστὶ καὶ ἡ εἰρημένη ἀνωτέρω ἐπίσημος ἀπάντησις τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Ροττερδάμης.

Πρὸς κρίσιν λοιπὸν περὶ τῆς πίστεως τῶν παλαιοκαθολικῶν ἔχομεν οὕτω νῦν ἱκανὰ γραπτὰ διδόμενα, ἥτοι 1) τὰς ἐπισήμους παλαιοκαθολικὰς ἐκδόσεις τὰς ἀπαριθμηθείσας ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Πετροπόλεως ἐν τῇ πρὸς τὴν ἁγιωτάτην Σύνοδον ἐκθέσει αὐτῆς¹· ἐκ τούτων τὸ «Ἐγχειρίδιον πρὸς διδασκαλίαν τῆς καθολικῆς πίστεως ἐν ταῖς ἀνωτέροις σχολαῖς»² παριστᾷ τὴν πληρεστέραν καὶ μετὰ τῆς μείζονος ἐπιστάσεως συντεταγμένην ἐκθεσιν τῆς δογματικῆς καὶ ἠθικῆς διδασκαλίας τῶν παλαιοκαθολικῶν· 2) τὰς «Γνώμας τῶν πληρεξουσίων ἀντιπροσώπων τῶν ὀρθοδόξων καὶ τῶν παλαιοκαθολικῶν»³· 3) τὰς λεπτομερεῖς διασαφήσεις τῶν παλαιοκαθολικῶν περὶ πολλῶν ζητημάτων τὰς δημοσιευθείσας ἐν ταῖς «Ἐκκλησιαστικαῖς Εἰδήσεσι» ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Πρὸς διασάφησιν», ἀπάντησις πρὸς τὸν αἰδεσιμ. πρωθιερέα Α. Μάλτσεφ⁴· 4) τὰς νῦν τὸ πρῶτον παρατιθεμένας ἐν ρωσικῇ μεταφράσει ἀπαντήσεις τῶν παλαιοκαθολικῶν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῆς Πετροπόλεως καὶ 5) πρὸς τὸν καθηγητὴν κ. Α. Θ. Γουσεφ.

Ἀμφότεραι αἱ τελευταῖαι αὗται ἀπαντήσεις, ὡς καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ἀπαριθμηθέντων ἀνωτέρω συγγραμμάτων, δημοσιεύονται ἐν ταῖς ἐκδόσεσι τῆς Ἀκαδημίας ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι αὗται θὰ ἐξετασθῶσι σπουδαίως πρῶτιστά πάντων ὑπὸ τῶν ἡμετέρων θεολόγων τῶν εἰδικῶς περὶ τὸ θέμα τοῦτο ἀσχολουμένων. Τοὺς ρώσσους ἀκριβῶς θεολόγους ἔχουσιν ὑπ' ὄψιν ἐν ταῖς ἀπαντήσεσι ταύταις καὶ οἱ συγγραφεῖς αὐτῶν, στερρῶς τό γ' ἐπ' αὐτοῖς πεπεισμένοι ὅτι ἡ πίστις τῶν παλαιοκαθολικῶν ἐστὶ πίστις τῆς ἀρχαίας ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῶν ἐπὶ οἰκουμενικῶν Συνόδων. Παρὰ τῶν ἡμετέρων θεολόγων οὗτοι ἐν μόνον ἐπιθυμοῦσιν, ὅπως δηλαδὴ περὶ τῆς πίστεως αὐτῶν μὴ κρίνωσιν ἐκ τῶν ἄρθρων τοῦ δεῖνος ἢ τοῦ δεῖνος παλαιοκαθολικοῦ λογίου ἐπὶ μέρους καὶ ἐκ τῶν δεῖνα ἢ δεῖνα δηλώσεων τῶν καταχωριζομένων ἐν τοῖς ἀπηλλαγμένοις λογοκρισίας παλαιοκαθολικοῖς περιοδικοῖς καὶ ἐφημερίσιν. Ἐπὶ τοιούτων ἀναξιοπίστων πηγῶν βασιζόμεναι αἱ δυσμενεῖς κρίσεις περὶ τῆς πίστεως τῶν παλαιο-

1. Ἰδε «Ἐκκλ. Μηνύτορα», ἀρ. 37, 1896.

2. «Χριστιανικὴ Ἀνάγνωσις» 1876.

3. «Ἐκκλ. Μηνύτωρ», ἀρ. 38 καὶ 39 1896.

4. «Ἐκκλ. Εἰδήσεις» 1896 ἀρ. 5, σελ. 194—203.

καθολικῶν ἀπεργάζονται ταῖς ἐκκλησίαις αὐτῶν, ὡς οὗτοι ἐξεφράσθησαν ἐν ἀπαντήσῃ αὐτῶν πρὸς τὸν καθηγητὴν κ. Α. Θ. Γουσερ, «βαρεῖαν προσβολήν». Οὗτοι ἀναμένουσιν ὅτι περὶ τῆς πίστεως αὐτῶν θέλουσι κρίνει τὸ μὲν ἐκ τῶν κατηχήσεων, τῶν λειτουργικῶν βιβλίων καὶ τῶν λοιπῶν ἐπισήμων δηλώσεων, τὸ δὲ ἐπὶ τῇ μόνῃ ἐκείνῃ βάσει, ἣν ἐπὶ σκοπῷ ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν ἐδέξαντο ἐν τοῖς συνεδρίοις τῆς Βόννης πάντες οἱ πολυάριθμοι ἀντιπρόσωποι τῶν διαφόρων χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν, ἐν αἷς καὶ πολλῶν αὐτοκεντρώων ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν, ἐπὶ τῇ βάσει δηλαδὴ τῶν δογμάτων τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας τῶν ἐπτὰ οἰκουμενικῶν Συνόδων.

Ἐν τούτοις ἐσχάτως ἐν τῷ ρωσικῷ τύπῳ ἀνεφάνησαν διάφοροι κρίσεις περὶ αὐτῆς ταύτης τῆς βάσεως, ἐφ' ἧς ἐδράζεται πᾶσα ἡ ὁρθόδοξος θεολογία, καὶ ὃς ἀπὸ μέρους τοιούτων ὑπερόχων ἀντιπροσώπων τῆς ὁρθοδοξίας, οἱ οἱ ἀγιώτατοι πατριάρχαι τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Καὶ ὁ μὲν πατριάρχης Ἀνθίμος ὁ Ζ' ἐν τῇ γνωστῇ αὐτοῦ ἐγκυκλίῳ τοῦ 1895 καὶ ἀκολούθως ἐν ἐπιστολῇ πρὸς τὸν παλαιοκαθολικὸν καθηγητὴν Μισὼ ἐδήλου ὅτι «ἵσταται ἐπὶ τῶν αὐτῶν ὑγιῶν ἀρχῶν, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀψευδοῦς κριτηρίου, ἐφ' οὗ ἵσταται καὶ ἡ κοινότης τῶν παλαιοκαθολικῶν», ἐπὶ τῇ δὲ καὶ ἐπανελάμβανε τὸν γνωστὸν κανόνα Βικεντίου⁵ τοῦ ἐκ Λειρίνου· ὁ παναγιώτατος δὲ μὲν πατριάρχης κ. Ἰωακείμ ὁ Γ' ἐπιδοκιμάζει, φαίνεται, «τὰς ἐκτεθείσας αὐτῷ σκέψεις περὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ παλαιοκαθολικισμοῦ καὶ τοῦ ἀσυμβιβαστοῦ αὐτοῦ πρὸς τὰ δόγματα τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας»⁶. Ἀγνοῶ ἀκριβῶς εἰς τί συνίσταται ἡ ἔκθεσις αὕτη. Ἐν ἄρθρῳ ἐκ τοῦ γερμανικοῦ μεταφρασθέντι ἐκ τοῦ Wissenschaftliche Beilage zur Germania καὶ καταχωρισθέντι ἐν τῷ ρωσικῷ περιοδικῷ «Πίστις καὶ Ἐκκλησία», ὡς βάσις τῆς τοιαύτης καταδικαστικῆς τοῦ παλαιοκαθολικισμοῦ ἐκ μέρους τοῦ πατριάρχου δηλώσεως ἐχρησίμευσεν ἡ νέα δὴθεν διδασκαλία τῶν παλαιοκαθολικῶν περὶ τῆς ἀγίας Γραφῆς, περὶ τῆς Ἐκκλησίας, περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς διδασκαλίας, περὶ τῶν οἰκουμενικῶν Συνόδων, περὶ τῆς ἀγίας Εὐχαριστίας καὶ τοῦ χαρακτῆρος αὐτῆς ὡς θυσίας καὶ περὶ τῶν μυστηρίων τῆς Ἐξομολογήσεως καὶ τῆς Ἱερωσύνης.

5. «Ἐκκλ. Εἰδήσεις» 1896 ἀρ. 30 σελ. 1097. Revue internationale de Théologie ἀρ. 13 τοῦ 1896.

6. «Πίστις καὶ Ἐκκλησία», τεύχος Ε' 1902, σελ. 693—708.

Τὸ νέον ὁμῶς τῆς τοιαύτης διδασκαλίας ἀποδεικνύεται οὐχὶ ἐκ τῶν κατηχήσεων καὶ τῶν λειτουργικῶν βιβλίων τῶν παλαιοκαθολικῶν, ἀλλ' ἐκ τῶν παλαιοκαθολικῶν ἐφημερίδων καὶ ἐξ ἄρθρων τοῦ δεῖνος ἢ δεῖνος λογίου παλαιοκαθολικοῦ, καὶ περὶ τῆς ἀσυμφωνίας τῆς νέας ταύτης διδασκαλίας πρὸς τὴν ὁρθόδοξον ἀπαγγέλλεται κρίσις οὐχὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς διδασκαλίας τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας, ἀλλ' ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ σύγχρονα ὁρθόδοξα συμβολικά βιβλία, ἢτοι πρὸς τὰ Γράμματα τῶν πατριαρχῶν τῆς Ἀνατολῆς καὶ πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον Ὁμολογίαν Πέτρου τοῦ Μογίλα. Ἐν ταῖς πρὸς τοὺς παλαιοκαθολικοὺς σχέσεσι κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο τοῦ περιοδικοῦ «Πίστις καὶ Ἐκκλησία» περιττῇ θεωρεῖται ἡ παραπομπή εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας. «Ἐνταῦθα (λέγεται ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ) πρὸ παντὸς δέον νὰ ἔλῃ σημασίαν τὸ ζήτημα οὐχὶ ἂν ἡ διδασκαλία τῶν παλαιοκαθολικῶν συμφωνῇ πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας τῶν πρώτων ὀκτὼ αἰώνων, ἀλλ' ἂν συμφωνῇ πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς **συγχρόνου** ὁρθόδοξου καθολικῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας»⁷.

Τοῦτό ἐστιν ὅλως νέα θέσις τοῦ ὅλου ζητήματος περὶ παλαιοκαθολικισμοῦ, ἥτις οὔτε κρίσεις, οὔτε σχέσεις ἀπαιτεῖ πρὸς τοὺς παλαιοκαθολικοὺς· τὰ συμβολικά ἡμῶν βιβλία εἰσὶν αὐτοῖς λιαν καλῶς γνωστὰ, τὸ ἀποτέλεσμα δὲ τῆς ἐγκύψεως αὐτῶν εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας ἀποδεικνύεται, κατὰ τὸ λέγειν τοῦ εἰρημένου ἄρθρου, ὅλως ἀξιοθρήνητον· «Ὅλος ὁ παλαιοκαθολικισμὸς (λέγεται ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ) οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ προτεσταντισμὸς τῶν ἀναμορφωτῶν ἐν νέᾳ ἀλλ' οὐχὶ καὶ κρεῖττονι μορφῇ»⁸.

(ἔπεται συνέχεια).

7. Αὐτόθι σελ. 701.

8. Αὐτόθι σελ. 699.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΣ

Γνωστοποιεῖται τοῖς ἐν Σμύρνῃ συνδρομηταῖς τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» ὅτι τὴν ἐπιστάσιαν καὶ ἀντιπροσωπεῖαν τοῦ φύλλου ἀνέλαβον αὐτόθι προφρόνως καὶ φιλογενῶς οἱ ἀξιότιμοι κκ. Βραχνὸς, Μαυρογιάννης καὶ Σ]α, καὶ δέον τούτων τεθεῖν ν' ἀπευθύνωνται πρὸς αὐτοὺς διὰ πᾶσαν σχετικὴν αἴτησιν ἀφορῶσαν εἰς αὐτό.

Ἡ Διεύθυνσις

—○○○○○○○○—

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Δύο σώματα. — Ἡ ἱερὰ Σύνοδος καὶ τὸ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβούλιον ἐκλήθησαν εἰς κοινὴν συνεδρίαν, γεννησομένην τῇ δευτέρᾳ, κατὰ τὴν συνήθη ὥραν.

— Μηναῖον ἑορτασμοῦ. — Ὁ πανερ. μητροπολίτης Βόσνης κ. Νικόλαος ἀγγέλλας διὰ γράμματος αὐτοῦ τῇ Α. Θ. Π. ὅτι τῆς πρὸς ἀνατύπωσιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων ἀπὸ ἐτῶν ὑφισταμένης ἐν Σεραγέβῳ ἐπιτροπῆς ἐξακολουθοῦσης τὸ ἔργον αὐτῆς καὶ περατωσάσης κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο καὶ ἕτερον, τὸ «Μηναῖον ἑορτασμοῦ», ὅπερ καὶ ἐξεδόθη δαπάνῃ τῆς ἐπιτοπίου κυβερνήσεως, ἔπεμψεν ἀντίτυπον πρὸς τὴν Α. Θ. Π. πρὸς ἔγκρισιν. — Συνοδικῇ δ' ἀποφάσει τὸ σταλὲν βιβλίον παρεπέμφθη τοῖς σλαυμαθεῖσι καθηγηταῖς τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς ὅπως παραβάλλωσιν οὗτοι τοῦτο πρὸς τὰ πρωτότυπα διὰ τὰ περαιτέρω.

— Κανονικὸν δίκαιον. — Ὁ πανερ. ἀρχιεπίσκοπος Δαλματίας κ. Νικόδημος ἔπεμψε εἰς Α. Θ. Π. ἀντίτυπον τοῦ προσφάτως ἐκτυπωθέντος συγγράμματος αὐτοῦ «Κανονικὸν Δίκαιον τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας». Τὸ ἔργον παρεπέμφθη ὡσαύτως τοῖς σλαυμαθεῖσι τῶν καθηγητῶν τῆς Θεολογ. Σχολῆς πρὸς μελέτην.

— Χοροστασία. — Ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐχοροστάτησε τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ ἐν τῷ ἐν Σαλματομβρουκίῳ ἱερῷ ναῷ τῆς Θεοτόκου ἐν μέσῳ πολυπληθοῦς ἐκκλησιάσματος, περὶ τὸ τέλος δὲ τῆς ἱερᾶς λειτουργίας ἔφαλεν ἐπιμνημόσυνον ἀκολουθίαν ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν αἰοδύμων Κυριακοῦ καὶ Εὐφροσύνης Χατζοπούλου, γονέων τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου ἀξιότιμου κ. Ἰωάννου Χατζοπούλου, παραστάντος ὡσαύτως ἐν τῷ ναῷ, καὶ μεγάλων εὐεργετῶν τῆς ἐνορίας ταύτης ἀνακεκμημένων ὡς ἱδρυτῶν τοῦ αὐτοῦ φερωνύμου ἀπὸ ἐτῶν λειτουργούντος «Χατζοπουλείου Παρθεναγωγείου». — Μετὰ τὴν διανομὴν τοῦ ἀντιδώρου ἡ Α. Θ. Π., μετὰ βραχεῖαν ἀνάπαυσιν ἐν τῷ Χατζοπουλείῳ Παρθεναγωγείῳ, ἐπεσκεψάτο τὸ παρακείμενον Καχριε Τζαμί, τὴν ἄλλοτε Μονὴν τῆς Χώρας, περιεργασθεῖσα τὰς ἐν αὐτῷ σωζομένας βυζαντινὰς εἰκόνας ἐν συνόδῳ τοῦ ἐριτίμου κ. Ι. Χατζοπούλου καὶ τοῦ Μ. Χαρτοφύλακος κ. Μ. Γεδεών.

— Ὀνομαστικαὶ ἑορταί. — Τῇ δευτέρᾳ, τῶν σεβασμ. μητροπολιτῶν Ἐφέσου καὶ Ξάνθης ἀγόντων τὴν ὀνομαστικὴν αὐτῶν ἑορτὴν, τῷ μὲν πρώτῳ ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης συνεχάρη, κατὰ τὴν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις παρουσίαν αὐτοῦ ἐπισκεψάμενος καὶ κατ' οἶκον προχθές, τῷ δὲ δευτέρῳ, ὡς παραθερίζοντι ἐν Πριγκήπῳ, τηλεγραφικῶς. — Ὁμοίως τηλεγραφικῶς συνεχάρη ἡ Α. Θ. Π. καὶ τοῖς ἑορτάζουσι πανερ. μητροπολίταις Ρόδου καὶ Μελενίκου, δι' ἐπιστολῆς δὲ τῷ μητροπολίτῃ Κώου.

— Ἐπισκέψεις. — Τῇ τετάρτῃ ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἀντεπεσκέψατο τοὺς Ἐξ. πρεσβευτὰς Ἑλλάδος, Ρουμανίας, Σερβίας καὶ τὸν διπλωματικὸν πράκτορα τῆς Βουλγαρίας.

— Πατριαρχικαὶ προσήσεις. — Τῇ κυριακῇ, 8 μεσοῦντος, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἠδόκησε νὰ διαβιβάσῃ τηλεγραφικῶς τὰς πατρικὰς αὐτοῦ εὐχὰς τῷ τὴν ὀνομαστικὴν αὐτοῦ ἑορτὴν ἄγοντι νομοδιδάκτορι καὶ πρώτῳ γραμματεῖ

τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου κ. Παναγιώτῃ Δ. Νικολοπούλῳ, ἐν Πριγκήπῳ διαμένοντι.

— Σχολείων ἐπιδόσεις. — Οἱ ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν ἀνωτέρων ἐθνικῶν παρ' ἡμῶν σχολῶν ἀγιασμοὶ ἐγένοντο τῇ 2 μὲν μεσοῦντος, ὡς ἐγράψαμεν, ὁ τῆς πατριαρχ. Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς καὶ ὁ τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰωακείμῳ Παρθεναγωγείου. — Τῇ προχθές τετάρτῃ, ὁ τῆς ἱερᾶς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς, ὑπὸ τοῦ ἐκ τῶν ἐφόρων αὐτῆς σεβασμ. μητροπολίτου Βοδενῶν κ. Νικοδήμου, καὶ ὁ τοῦ Ἐθν. Ζαπτείου παρθεναγωγείου ὑπὸ τοῦ προέδρου τῆς ἐφορείας αὐτοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Βάρνης κ. Πολυκάρπου. — Χθές δὲ ὁ τῆς πατριαρχ. ἁστικῆς σχολῆς Μαρασλῇ, ὑπὸ τοῦ προέδρου τῆς ἐφορείας αὐτῆς πανοσιολ. Μ. πρωτοσυγκέλλου κ. Καλλινίκου.

— Ἰω. Σοκολῶφ. — Ἐπανεῴχθη ἐξ Ἀγίου Ὄρους, προερχόμενος ἐξ Ἱερουσολύμων, ὁ ἐλλόγ. καθηγητὴς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σεμιναρίου τῆς Πετροπόλεως κ. Ἰω. Σοκολῶφ, ἰκανὰ μελετήσας ἐν ταῖς ἀγιορειτικαῖς βιβλιοθήκαις ἔγγραφα εἰς τὴν ἱστορίαν ἀναφερόμενα τῆς ὀρθοδόξου ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ ΙΘ' ἑκατονταετηρίδι. Ὁ κ. Σοκολῶφ, ἀναχωρῶν αὐριον εἰς Πετροῦπολιν, ἐξητήσατο σήμερον τὰς εὐχὰς τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, εὐχαριστήσας ἅμα ἐπὶ ταῖς χορηγηθείσαις αὐτῷ, κατὰ τὴν ἐνταῦθα διαμονήν, εὐκολίαις ἐν ταῖς ἱστορικαῖς αὐτοῦ ἐρευναῖς.

— Ἀπονομὴ παρασήμων. — Εὐχάρετως ἀναγράφομεν ὅτι ἡ ρωσικὴ κυβέρνησις ἀπένευμεν ἐσχάτως τῷ πανερ. μητροπολίτῃ Δράμας κ. Χρυσόστομῳ τὸ παράσημον τοῦ ἀγίου Βλαδιμήρου Δ' πάξως καὶ τῷ ἐκ τῶν γραμματέων τοῦ Α' πατριαρχικοῦ γραφείου ἐλλογίμῳ κ. Χρήστῳ Παπαϊωάννου τὸ τῆς ἁγίας Ἀννης Γ' τάξως.

Ἀπόδομα τοῦ κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 13 ἰουλίου πρακτικοῦ τῶν δύο Σωμάτων.

Ἀριθμ. πρωτ. 5800.

Ἡ συνέλευσις τῶν δύο Σωμάτων λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν ἀπόσπασμα πρακτικοῦ τῆς ἱερᾶς Συνόδου, ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20 παρελθόντος ἰουνίου, περὶ ἐξαίρεσεως προέδρου τῶν μικτῶν καὶ Ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων, μετὰ διέσκεψιν ἀπεφώνησε ὅτι τὰ περὶ ἐξαίρεσεως δικαστῶν ἐν βιβλ. Β' καὶ κεφ. Η' τῶν ἐν χρήσει Ὁδηγιῶν ἄρθρα, ἐξαίρεται τοῦ περὶ συγγενείας λόγου, οὐδόπως ἐφαρμόζονται προκειμένου περὶ τοῦ προέδρου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ἢ Μικτῶν δικαστηρίων τῶν ἐπαρχιῶν.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 17 αὐγούστου 1902.

ὁ πρόεδρος

† ὁ Νεοκαισαρείας ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

ὁ Α' γραμματεὺς

Π. Δ. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ Μ. ΤΟΥ Γ. ΣΧΟΛΗ. Οἱ τελειόφοιτοι τοῦ 1901—1902, κατὰ τὴν τῇ 2 παρόντος μηνὸς ὑπὸ τοῦ σεβασμ. σχολάρχου μητροπολίτου Σάρδεων κ. Μιχαὴλ Κλεοβούλου δημοσίᾳ γενομένην ἀγγελίαν, εἰσὶν οἱ ἐξῆς τριάντα, λαβόντες τὸν μὲν βαθμὸν ἄριστα οἱ

Ἀλέξανδρος Ἀλεξιάδης ἐκ Κωνσταντινουπόλεως—Γεώργιος Κρητικός ἐκ Τήνου—Εὐστάθιος Τσουρούκογλου ἐκ Κιαισαρείας—Κλεοβούλος Σάσης ἐκ Βησσαρίας τῆς Ἡπείρου—Κυριακὸς Γκιώκας ἐκ Μέγγουλης τῆς Ἡπείρου—Κωνσταντῖνος Δημητριάδης ἐκ Κιαισαρείας—Παναγιώτης Παπαευστρατίου ἐκ Χιλῆς—Τριαντάφυλλος Τριανταφυλλίδης ἐκ Καλλιπόλεως.

τὸν δὲ βαθμὸν πάνυ καλῶς οἱ

Ἀγάπιος Νικολάου Ἰγνλίζ ὀγλοῦ ἐκ Κιαισαρείας—Ἀθανάσιος Κυπρίος ἐκ Κωνσταντινουπόλεως—Αἰμίλιος Καρούσος ἐκ Νικομηδείας—Δημήτριος Γεροντέλλης ἐκ Μανδραχίδου Μυτιλήνης—Δημήτριος Δούπης ἐκ Φιλιατῶν τῆς Ἡπείρου—Δημόκριτος Μυλωνάδης ἐκ Χίου—Ἐλευθέριος Ζωγράφος ἐκ Κεσπορατίου τῆς Ἡπείρου—Ἡράκλειος Κύρκου ἐκ Σαμακοβίου Θράκης—Θωμᾶς Μπαρτζιάνης ἐκ Βερροίας—Ευνοφῶν Σ. Παπαδάκης ἐκ Κωνσταντινουπόλεως—Παναγιώτης Καραμανίδης ἐκ Κωνσταντινουπόλεως—Τίτος Γικλούρης ἐκ Τήνου.

καὶ τὸν βαθμὸν καλῶς οἱ ἐξῆς δέκα:

Ἀθανάσιος Τσάμης ἱεροδιάκονος ἐξ Ἡπείρου—Γεώργιος Μπολιτάκης ἐκ Κωνσταντινουπόλεως—Δημήτριος Παπαδόπουλος ἐκ Βιλετζίου—Δημήτριος Σλάφτσόβιτς ἐκ Κωνσταντινουπόλεως—Λεωνίδας Ἀποστολίδης ἐκ Μετρῶν—Λεωνίδας Χριστοδούλου ἐκ Κασσανδρείας—Νικόλαος Λουκάς ἐξ Ἀργυροπόλεως τῆς Χαλδίας—Πλούταρχος Μποςίνης ἐκ Χίου—Πολυχρόνιος Ἰωαννιμόπουλος ἐκ Κωνσταντινουπόλεως—καὶ Φώτιος Κωνσταντινίδης ἱεροδιάκονος ἐκ Καλλιπόλεως.

ΒΙΒΛΙΟΛΟΓΙΑ

«**Η** τοῦ Πλάτωνος θεωρία τῆς γνώσεως»

ὑπὸ Χρήστου Ἀνδρούτσου

καθηγητοῦ τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς.

Μετὰ τὴν ἐμβριθῆ πραγματείαν «τὸ κακὸν παρὰ Πλάτωνα», ἥς τὰ περὶ εὐφημοτάτης μνείας ἐν τῷ εὐρωπαϊκῷ τύπῳ εἶχον καταχωρισθῇ καὶ ἐν τῇ «Εκκλησιαστικῇ Ἀληθείᾳ», βλέπει τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος νῦν ἡ ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω ἐπιγραφὴν νέα φιλοσοφικὴ ἐπὶ τοῦ Πλάτωνος μελέτη τοῦ ἀκαταπονήτου ἐν ταῖς μελέταις αὐτοῦ καθηγητοῦ τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς κ. Χρήστου Ἀνδρούτσου ἡ βαρευνήσασα, ὡς ἡγγέλαιμεν, ἐν τῷ Σουτσεῖ φιλοσοφικῷ διαγωνισμῷ τῷ γενομένῳ

ἐν τῷ Ἀθηνῶν πανεπιστημίῳ διὰ γέρας χιλιοδράχμου καὶ δαπάνῃ τοῦ ἀειμνήστου ἀγωνοθέτου ἐκτυπωθεῖσα.

Τὸ νέον τοῦτο πόνημα τοῦ κ. Ἀνδρούτσου μαρτυροῦν τὴν ἔμμενον καὶ βαθεῖαν ἔγκυψιν αὐτοῦ εἰς τὰ συγγράμματα καὶ τὰς φιλοσοφικὰς θεωρίας τοῦ περικλεοῦς τῆς κλασικῆς ἀρχαιότητος φιλοσόφου ἀποτελεῖται ἐξ εἰσαγωγῆς, ἐν ᾗ ὁ συγγραφεὺς συνοψίζει προσφυῶς τὰ πορίσματα τῆς μέχρι τοῦ Πλάτωνος γνωσιολογίας, καὶ ἐκ δύο ἐτέρων τμημάτων, ὧν τὸ μὲν Α' πραγματεύεται τὰ εἶδη τῆς πλατωνικῆς γνώσεως, τὴν αἰσθητικὴν τὴν δόξιν καὶ τὴν ἐπιστήμην ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὀλίγων πλατωνικῶν χωρίων οἰκοδομῶν ὁλόκληρον οἰκοδόμημα θεωρίας καὶ εἰσάγων τοὺς ἀναγνώστας εἰς τὰ βάθη τῆς πλατωνικῆς μεταφυσικῆς, τὸ δὲ Β' ἐξετάζει διὰ μακρῶν τὸ πολυθρύλητον πρόβλημα «τί ἐστὶν ἀλήθεια» κατὰ Πλάτωνα καὶ καταδείκνυσιν τὴν πηγὴν καὶ τὴν ὑπερκόσμιον χώραν, ἐξ ἧς κατὰ Πλάτωνα ἀντλεῖ τὸ κῦρος καὶ τὴν ἀσθεντίαν ἡ περιωρισμένη ἀνθρωπίνη γνώσις.

Ἐν τῇ προκειμένῃ συγγραφῇ αξιοπαρατήρητον εἶνε οὐ μόνον τὸ ἐλληνοπρεπὲς τῆς γλώσσης ὕφος, ἀλλὰ καὶ αἱ πολλαχοῦ ἀπαντῶσαι πρωτότυποι τοῦ συγγραφέως παρατηρήσεις ὡς ἡ ἐν σελίδι 17 περὶ τῆς σημασίας τῶν παρὰ Πλάτωνα εἰκότων λόγων, ἡ ἐν σελίδι 19 περὶ τῆς κυρίας ἐννοίας τῆς ἀληθείας, ἡ ἐν σελίδι 21, 87 καὶ ἄλλαχοῦ καταδεικνύσαι ὅπως ἀπράγματι ἐνέκυψεν ὁ συγγραφεὺς εἰς τὰ βάθη τῆς Πλατωνικῆς θεωρίας.

Τοιοῦτον διὰ βραχείων τὸ νέον σύγγραμμα τοῦ ἐλλογίμου κ. Ἀνδρούτσου. Ἐπαινοῦντες δὲ καὶ συγχάροντες αὐτῷ ἐπὶ ταῖς λαμπραῖς ταύταις μελέταις εὐχόμεθα ὅπως καὶ ἡ φιλοπονία αὐτοῦ ἀγάγῃ εἰς φῶς καὶ ἄλλα παραπλήσια πνευματικὰ ἔργα.

Χάρτης τῆς Εὐρωπαϊκῆς καὶ Ἀσιατικῆς Τουρκίας καὶ τῆς Ἑλλάδος. ἐκδοθεὶς ὑπὸ **Ι. Γ. Σακελλαρίδου καὶ Σ'α.**

Τοῦ κοινῶς ἐπαίνου πολὺ ἀνώτεροι ἀποβαίνουσιν ἐκεῖνοι τῶν ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἡμῶν ὄντων, οἵτινες ἐν τοῖς διαφόροις ἐγχειρήμασιν αὐτῶν ἀποβλέπουσιν ἰδίᾳ εἰς τὴν διαδοσιν παρ' ἀπάσαις ταῖς κοινωνικαῖς τάξεως ὠφελίμων καὶ πρακτικῶν γνώσεων. Τοιαύτη ἀνυσιμωτάτη καθ' ὅλα ἐστὶν ἡ δρᾶσις τοῦ ἀκαμάτου καὶ βέκτου κ. **Ι. Γ. Σακελλαρίδου**, ὅστις διὰ τῆς ἐκδόσεως τοῦ «Χάρτου τῆς Ἀνατολῆς» κατ' ἀρχάς, καὶ διὰ τοῦ «Παιδικοῦ Κόσμου μετέπειτα λίαν προσφυῶς ἐξακολουθεῖ χαρακτηρίζων τὴν πολύτιμον ταύτην ἰδιοφυίαν καὶ πρωτοτυπίαν αὐτοῦ.

Εἰς τὰ ἀνωτέρω δύο λυσιτελέστατα ἐγχειρήματα διὰ τὴν καθ' ἡμᾶς κοινωνίαν, μετ' ἐνθουσιασμοῦ καὶ προθυμίας ἐπικρατήσαντες εἰς ταῦτα, προσέθηκε κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο καὶ «χάρτην τῆς Εὐρωπαϊκῆς καὶ Ἀσιατικῆς Τουρκίας καὶ τῆς Ἑλλάδος» στοιχεῖον πρακτικῆς γνώσεως ἐξόχου ὠφελιμότητος εἰς τε τὰς σχολὰς καὶ αὐτὸν τὸν λαόν. Χάρτου τοιοῦτου μετὰ λεπτομερειῶν πολλῶν καὶ ἐπιστημονικῆς ἀκριβείας συντεταγμένον ὁμολογουμένως ἐστερούμεθα, χάρτου προερχομένου ἐξ ὁμογενοῦς ἐπισκεψαμένου καὶ ἰδόντος, οὐχὶ δὲ χάρτου τυφλῶς ἀντιγραφομένου ἐξ ἄλλων. Ὁ χάρτης οὗτος δέον ν' ἀποτελῇ ἐγκόλιον παντὸς ὁμογενοῦς, παντὸς πολίτου καὶ πάσης ἔτι οἱ

κογενείας. Διὰ τὰς καθ' ἡμᾶς μάλιστα σχολὰς εἶνε ἐν τῶν ἀπαραιτήτων ἐφοδίων, ἐφ' ᾧ καὶ ἐκθύμως συνιστῶμεν τὴν ἀπόκτησιν αὐτοῦ.

Ἐθνικὰ Φιλανθρ. Καταστήματα.

Τῆς Σχολῆς τοῦ Ἐθνικοῦ Ὁρφανοτροφείου ἐγκαθιδρυμένης ὅσον οὕτω ὑπὸ τὴν διοίκησιν νέας ἐφορίας εἰς τὸ ἐν Πριγκήπῳ νέον κατάστημα, ἡ ἐφορία τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων φέρει εἰς γνῶσιν τῶν ἐνδιαφερομένων ὅτι ἔπαυσε δεχομένη αἰτήσεις ὑπὲρ ὀρφανῶν, ἀφοῦ ἄλλως τε ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ὑπερεπληρώθη.

Ἐν Γαλατῇ, 10 Σεπτεμβρίου 1902.

Ἐκ τοῦ Γεν. Γραφείου τῶν Ἐθν. Φιλ. Καταστημάτων

ὁ διευθυντής

Ε. ΚΑΒΑΔΑΣ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Καλεῖται ὁ Γεώργιος Θεοδώρου Κωμοπολίτης, Χῖτος, ὑπὸ πρῶτος ὀνόματι, τῶς μὲν κούρευς ἐν Γαλατῇ παρὰ τὰ Κιουρεκτσήδικα, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέρα καὶ ὦραν 8 π. μ. μετὰ τὴν παρέλευσιν τριάντα καὶ μίαν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς δε τῆς κλήσεως ἐμφανισθῇ, εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε διὰ νομίμου ἀντιπροσώπου, ἐνώπιον τοῦ ἐν τοῖς πατριαρχείοις Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ἐπὶ διαζεύξει ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς ἐαυτοῦ γυναικὸς Μαριάνθης Ἀντωνίου Βερώνη, τοῦ πικλὴν Χοίρου. Προσπεπιδιοῦται δ' αὐτῷ ὅτι, ἐὰν μὴ ἐμφανισθῇ κατὰ τὴν ὡς ἄνω ὀριζομένην δικάσιμον, ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγή ἐκδικασθῇ κατὰ ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παρούσα κλῆσις τρις δημοσιευθήσεται κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδόμενων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 17 Αὐγούστου 1902.

Ὁ Πρόεδρος

† ὁ πρῶν Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς

Διάκ. ΑΝΘΙΜΟΣ Π. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Διὰ ταῦτα

Διτάζον ἐρήμην τῆς ἐναγομένης καὶ ἀποφασίζον παμψηφεί, Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 2009 καὶ ἡμερομηνίαν 25 Φεβρουαρίου 1902 περὶ διαζυγίου ἀγωγὴν τοῦ ἐνάγοντος Κωνσταντίνου Ἀθανασίου, ἄνευ ἔργου, κατοικοῦ Ταταούλων, ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

Κηρύττει τὸν μεταξὺ τῶν διαδίκων γάμον διαλελυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τῆς ἐναγομένης Περσεφόνης Κωνσταντίνου, τὸ γένος Δ. Βίτου,

Παρέχει τῇ ἐναγομένη τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου πρὸς χρῆσιν τῶν ἐνδίκων μέσων ὀριζομένης προθεσμίας, ἥτοι τριάντα καὶ μίαν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως ἀντιγράφου τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως πρὸς ὑποβολὴν ἀνακοπῆς, καὶ ἐτέρων ἐξήκοντα καὶ μίαν ἡμερῶν ἐπὶ ἐφέσει,

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἁλλεπαλήλοις φύλλοις τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδόμενων ἐφημερίδων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως» δημοσιεύσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς ἀποφάσεως ταύτης, καὶ

Ἐπιτίθησι τῇ ἐναγομένη, ὡς ὑπαιτιῶ τῆς διαζεύξεως, τὰ δικαστικὰ ἐξόδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων συμποσούμενα μὲν εἰς γρόσια πεντακόσια ἐννεήκοντα καὶ τρία (ἀρ. 593), προκαταβαλλόμενα δὲ ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 4 Ἰουλίου 1902.

Ὁ Πρόεδρος

† ὁ πρῶν Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ὁ γραμματεὺς

Ἱεροδ. ΙΕΡΟΘΕΟΣ ΑΝΘΩΓΙΔΗΣ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

Καλεῖται ὁ Θεόδωρος Ἰωάννου, σχισματικὸς, ἄλλοτε κάπηλος ἐν Ἀνέστη τῆς ἐπαρχίας Χαλεπίου, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον, Σάββατον, καὶ ὦραν 9 π. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάντα καὶ μίαν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως, εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου ἐνώπιον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου πρὸς ἐκδίκασιν τῆς κατ' αὐτοῦ ἐφέσεως τῆς Μαρίας Θεοδώρου, θυγατρὸς Γεωργίου, χριστιανῆς ὀρθοδόξου, κατοικοῦ Ὑψωμαθίων τὰ οἰκιακὰ ἐπαγγελλομένης. Προσπεπιδιοῦται δ' αὐτῷ, ὅτι, ἐὰν μὴ ἐμφανισθῇ κατὰ τὴν ὡς ἄνω ὀριζομένην δικάσιμον ἡ κατ' αὐτοῦ ἐφεσις θεωρηθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ. Ἡ παρούσα κλῆσις τρις δημοσιευθήσεται κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδόμενων φύλλων «Ἐκκλ. Ἀληθείας» καὶ «Βυζαντίδος».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 26 Αὐγούστου 1902.

Κατ' ἐντολὴν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

Ἀρχιμ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ ΑΔΕΪΑΔΗΣ

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου ἀγγέλλει τῷ δημοσίῳ ὅτι ἐν τῷ καταστήματι τούτῳ γίνονται δεκταὶ παραγγελίαι ἐκτυπώσεως βιβλίων, ἐκκλησιαστικῶν μουσικῶν βιβλίων, φυλλαδίων, διπλοτύπων, πινάκων, ἀγγελτηρίων, ἐπισκεπτηρίων καὶ παντὸς εἶδους ἐντύπων εἰς τὴν ἑλληνικὴν, τουρκικὴν καὶ τὰς λοιπὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας

Ὁ ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ